

# AVE MARIA



Nabožno-doučni  
mesečník.

—  
LETNIK XXIII.  
VOLUME XXIII.  
(1931)

—  
Štev. 1.

Izdajajo  
SLOV. FRANČIŠKANI  
V AMERIKI.

Commissary Provincial:  
Father B. Ambrožič, o.f.m.  
Lemont, Ill.

# "AVE MARIA"

Issued every month by  
**THE FRANCISCAN FATHERS**  
Lemont, Illinois.  
Phone Lemont 100-J2

Editor — Urednik:  
Father S. Glavnik, o.f.m.  
Lemont, Ill.

In the interest of the Order of St. Francis.

Subscription Price \$3.00 per annum.

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Ill., under the Act of March 3, 1879. Acceptance for mailing at the special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Z dovoljenjem in odobrenjem prečastitega predstojništva.

## BARAGOV AVE MARIA KOLEDAR.

Veliki naš Baraga je vreden, da se ga zopet in zopet spominjamo kot svojega prelepega vzornika. Letošnje Baragove slavnosti so v glavnem merile k temu. Hotele so nas predvsem navdušiti za Baragove vzvišene vzore. Isti cilj ima pred očmi tudi Baragov jubilejni koledar. V njem najdete najprej kratko poročilo o Baragovih jubilejnih slavnostih, nato pa sledi par izbornih in izvirnih spisov o Baragovem delu in žitju, kakor: Nekaj dodatkov k Baragovim življenjepisom (dr. J. Zaplotnik), Baraga in Pirc (dr. P. Hugo Bren), 62 let staro pismo (prev. P. Bernard), Baraga in ljubljanski cenzorji (p. Hugo). Nadalje naj omenimo lepo pregledno študijo o slovanskih narodih: Pogled v slovanski svet (prof. J. Šedivy). Takoj po mladinskem oddelku sledi: Razgled po svetu (prof. Šedivy), Narodi za Katoliško akcijo (prof. J. Pavlin), Poročila iz slovenskih naselbin, Naši letošnji novomašniki, Imenik slov. župnij in duhovnikov v Ameriki, Postojanke franč. komisarijata in šolskih sester. Letos ima v koledarju že tretje leto tudi mladina svoj oddelek. Angleško poročilo o letošnjih Baragovih slavnostih je napisala znana sotrudnica Ave Marije Miss Albina Wahčič, B.M. Lepa je povest iz dijaškega življenja v starem kraju, ki jo je v zelo zanimivem slogu priredil Very Rev. dekan Šavs. Nekaj novega so prevodi treh zgodb, ki so jih napisali trije starokrajski pisatelji: Ivan Podgornik, Fr. S. Finžgar in Dragotin Kette.

Koledar krasi mnogo pesmi in par mičnih črtic. Pesmi so zložili: p. Evstahij, Janko Poljanšek, p. Aleksander, Ivan Baloh, Fr. Leonard. Originalno črtico iz ameriškega društvenega življenja je napisal John Jerich in glasi se: Izključen iz društva. A. Duhovnik je prevel Vazovo pretresljivo zgodbo "Zavese" itd.

V koledarju je lepo število slik, ki ilustrirajo Baragove jubilejne slavnosti ali Baragovo življenje in delovanje samo. Zraven tega je precej slik iz ameriškega življenja, iz naše domovine tamkaj za morji i. dr.

Koledar se naroča pri Upravi Ave Marije, Box 443, Lemont, Ill. Hitite z naročili, zakaj radi vladajoče brezposelnosti smo ga tiskali le omejeno število! Vsakemu bo žal, ki bo zamudil ugodno priliko in ga ne bo o pravem času naročil.

## Ave Maria hoče v vsako slovensko hišo!

Dobra misel, kajne? Pomagajte nam, da jo bomo čim prej uresničili. Vsak naročnik naj bo apostol našega lista, vsak naj ga razširja med svojimi prijatelji in znanci. Mnogo jih je še, ki bi lahko naročili naš list, pa stojijo ob strani in čakajo. Mnogo jih je tudi, ki omahujejo in hočejo pustiti Ave Marijo radi slabih razmer. Pojdite, pregovorite omahljivce; pojdite in pridobite tiste, ki stojijo ob strani in čakajo! Za vse vam bodo iz srca hvaležni SLOVENSKI FRANČIŠKANI V AMERIKI.



II

48132

# "AVE MARIA"

je glasnik katoliškega življenja slovenskim izseljencem v Ameriki in porok zvestobe katoliški Cerkvi.



Naročniki so deležni duhovnih dobrot in milosti franč. komisarijata. — Naročnina \$3.00, izven Zdr. držav \$3.50.

Za naročnike in dobrotnike se bere vsaki mesec sv. maša.

Januar, 1931.

Z Bogom in Marijo za narod!

23. letnik.

## Za novo leto.

Rev. Odilo Hajnshek, O.F.M.



VETA Cerkev piše s svojim praznikom Imena Jezusovega na čelo novemu letu besedo, ki naj nas vodi k Jezusu. Novo leto naj bo leto Gospodovo, naj bo Jezusovo. Tak je evangelij Jezusovega Imena! Ni mogoče postaviti na čelo novemu letu krajšega evangelija, pa tudi ni mogoče, s kakim daljšim povedati več. Če napišemo na čelo novemu letu ime Jezus, smo s tem povedali vse, kar je bilo za povedati. Jezus mora biti duša novega leta! Jezus: pot, resnica in življenje! Brez Jezusa: propad, noč in smrt!

Za novo leto drug drugemu gratuliramo, čestitamo. Čestitke so navadno samo lepe besede. Lačno človeštvo pa potrebuje kaj več, kot same besede. Potrebuje resnice! Potrebuje več kot politične in socialne teorije. Potrebuje pot! Več potrebuje kot samo zdravilo. Potrebuje življenje! Jezusa potrebuje! Vse čestitke brez Jezusa so dobromisleče fraze. Ali čestitajmo kot svetonočni angeli, ali pa čestitamo zaman.

Naša prva novoletna želja je zato resnica. Jezus je luč! Sedimo v temi. Nebo je sicer polno luči, toda mi ne vidimo več. Slepi smo. Vse je brez upa, brez moči: vlade, parlamenti, literatura, ljudstva. Vse zgleda kot na pogorišču, ali po povodnji ali po strahovitem potresu. Brez glave smo! Na vseh krajih sama vprašanja, vsi fundamenti so na pesku. Vse je zavito v meglo.

Izrazil se bom bolj jasno. Lahko je noč, ker sonce, mesec in zvezde in vse umetne luči ne dajejo več svetlobe. Opoldne je noč, ker so naše oči bolne. Ne vidimo več, ne kakor bi se zvezde katoliške resnice nehale blesteti, temveč ker smo slepi. Pred slepcem lahko prižgeš tisoč luči, pa ne bo videl. Modernemu brez-

vercu lahko prineseš tisoč sončno-jasnih dokazov katoliške resnice, pa ne bo veroval. Zatrjeval bo, da je ob 12. uri opoldne polnoč. Tak je požaj moderne- ga človeštva v začetku novega leta. In ta položaj, ta prostovoljna slepota, ki jo imenujemo zaslepljenost, je naravna posledica greha zoper sv. Duha, ko se trdovratno ustavljamo spoznani resnici; ta slepota je vedno ena največjih kazni in znanilka težkih poskusenj.

Če nočemo več gledati, če s silo zapiramo trepalnice našega razuma, potem razsvetljenja nimajo več nikake veljave. Samo eno še ostane: sila. Kdor noče poslušati, mora čutiti. Če odpovesta oko in uho, bo govoril Gospod z lakoto, z mečem in z ognjem. Prerok Izaija opisuje to z mogočno besedo. Glas Gospodov se glasi: Pojdi in povej ljudstvu: Poslušajte, poslušajte! Pa ne razume! Glejte prikazen, pa ne spozna. Srce tega ljudstva je zaslepljeno. Njih ušesa so zamašena, njih oči zaprte. In rekel sem: Kako dolgo, Gospod? In Gospod je odgovoril: Dokler ne bodo mesta upostošena, brez prebivalcev, hiše prazne in dežela zapuščena pustinja (Iz. 2, 6.) Taka je pot pre- vidnosti. Najprej nevera, potem zakrknjenost, po- tem zaslepljenost, potem kazen. Vedno, kadar pride zaslepljenost na ljudstvo in na voditelje, vedno se je treba tresti nad tem, kar ima priti.

Nič boljšega ne moremo želeli ubogemu človeštvu v tem brezupnem času, kakor Jezusa — resnico, Jezu- sa, luč sveta, ki ga moramo gledati z očmi vere. Z Je- zusom bodo postala vsa vprašanja pike, iz nestalnega peska trden fundament, vsi dvomi nezmotljiva resni- ca, tema bo postala z Jezusom dan. Slepi bodo spre- gledali. Iz ene same Jezusove besede odseva več jas- nosti glede najtežjih problemov življenja, kakor iz

100,000 knjig modernih knjižnic. Otrok z malim katekizmom ve več kot univerzitetni profesor z zlatimi očali.

Druga novoletna želja: Jezus pot. Krščanstvo je hoja za Kristusom. Vsa življenska modrost tiči v tem, da hodimo po stopinjah Zveličarjevih od prve do zadnje postaje. Nespamet je, iznajti in iskati boljše, finejše, bolj praktično, bolj moderno krščanstvo, kot je krščanstvo Jezusovo. Krščanstvo Kristusovo pozna tri glavne postaje: Betlehem — ali uboštvo, Nazaret — ali delo, Golgota — ali trpljenje. Betlehem, Nazaret, Golgota, tri temeljna dejstva iz Jezusovega življenja so tri temeljne postavbe praktičnega krščanstva. Temeljne postavbe praktičnega krščanstva: jaslice, delavnica, križ. To se pravi: uboštvo, delo in trpljenje. Temeljne postavbe so za vse! Temeljne postavbe veljajo za vedno. Pri temeljnih postavah ni nobene izjeme.

Prva fundamentalna postava krščanstva: jaslice — uboštvo. Moderno življenje se imenuje z gospodarskim izrazom: kapitalizem in socializem — s svetopi-semskim izrazom: ples in zlato tele. Moderna družba pozna samo eno lakoto, samo eno žejo, samo eno mrzlico. Mrzlico: imeti, mnogo imeti. Socialna revolucija obstoji v tem, da se ljudje do krvi pehajo za denarjem in za uživanjem. Razlika med bogatinom in siromakom ni v tem, da bi prvi hlepeli po denarju, po milijonih, drugi pa ravno isto zaničevali. Ves svet, vsi stano- vi leže v bolnici za isto boleznijo. Pridobivati, kupičiti, izžemati, to je podedovani greh naše dobe. To blazno divjanje za svetnimi blagri lahko uredi samo duh iz Betlehema: ubogi Jezus v siromašnih jaslicah.

Druga fundamentalna postava krščanstva: Nazaret — delo. Zemlja ne bo nikdar več paradiž brez dela. Nebes na zemlji, ki nam jih obetajo oni, ki pripuščajo posmrtna nebesa "vrabcem", ej, teh nebes na zemlji nikoli ne bo. Delati bo treba vedno. Samo eno bo rešilo človeštvo propada: Nazaret. Delo je za- deva vesti, delo je služba božja.

Tretja fundamentalna postava krščanstva: Kalva-rija — trpljenje. Kalvarija ni samo gora pri Jeruza-lemu. Kalvarija je svet. Vprašanje, ki se ž njim pečamo in se bomo pečali ž njim v tem letu, če bomo šli na Kalvarijo; vprašanje je, ali ima Bog pravico sto-riti, kar hoče. Da, Bog ima nad nami kot naš Stvarnik absolutno diktaturo. Adam in Eva sta to zanikala, ko nista prenesla malenkostne žrtve. In zato je moral Kristus na križu priznati to diktaturo božjo nad nami z zadnjo kapljico krvi. V novem letu bo obstalo naše krščanstvo v tem, da bomo zaničevali zgled Evin, pa bomo posnemali zgled Kristusov. Žrtev trpljenja je največičastnejša oblika službe božje in zato bomo mo-rali v novem letu zopet in zopet biti turisti Kalvarije.

Tretja novoletna želja: Jezus — življenje. Od tega zavisi vse. Kdor samo občuduje lepi ustroj kr-ščanstva, ta nima pojma o krščanstvu. Krščanstvo je sok življenja, nadnaravna, v našo dušo tekoča moč. Kaj je kristjan? Kristjan je človek, ki v njem živi, misli, govori, dela in vlada Jezus. Kristjan je torej več kot navaden človek. Kristjan je od navadnega človeka nekaj bistveno različnega. Kristjan je nekaj nad naravo vzvišenega, nadnaravnega: otrok božji. Kdor tega ne ve, je pozabil na poglobljeno vprašanje katekizma. Kristjan je nadnaraven. Struge nadna-ravnosti so sv. zakramenti in molitev. V toliko smo otroci božji, v koliko zajemamo iz te struge — iz sv. maše, sv. spovedi, sv. obhajila in molitve. Oni, ki ži-ve popolnoma v nadnaravnosti, so svetniki. Toliko je gotovo: srednji in polovičarji doživljajo vsaki dan bankrot. Samo svetniki rešujejo svet v časih velikih katastrof: sveti otroci, sveti očetje, svetniške matere, svetniški učenjaki, svetniški državniki, svetniški de-lavci! Tisti, ki živi v njih Jezus. Jezus resnica, pot in življenje. Cerkev ima prav: Novo leto mora ime-ti vtisnjeno na čelo ime Jezus. Brez njega ne moremo ničesar. Jezus ali katastrofa! Jezus ali popolni bankrot!

P. Aleksander:

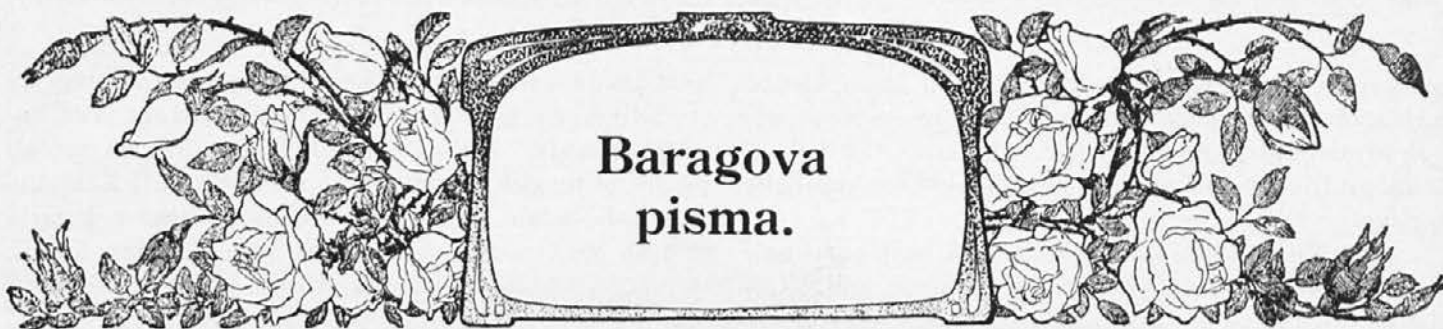
#### NOVO LETO V PREDMESTJU.

Orgljice božje jim pravi za šalo;  
saj jim že skoraj imena ne ve.  
Zinka je. Kati. . . Piščalk je osmero,  
vse si skodelico juhe žele.

"Tiho. — Udarim vas. — Bog vas je dal.  
Kje bom berač na vse zgodaj jemal?

Jožek, ne jokaj ta prvi mi dan,  
celo bo leto tvoj nosek solzan."

"Sam si se zjutraj pokrižal s solzami,"  
sikne starejši očetu grdo. —  
Kaj vse ne vidijo orgljice božje. —  
Solze pregrenke po licih dero. . .



## Baragova pisma.

*Kako se je godilo Baragi prve dni po prihodu v Ameriko.*

P. Bernard Ambrožič, O.F.M.



RIČUJOČA številka lista Ave Maria bo šla po naših naselbinah ravno v tistih dneh, ko je naš Baraga prvikrat stopal po ameriških tleh, samo celih sto let pozneje.

Koga ne bi zanimalo izvedeti kaj o prvih skušnjah, ki jih je veliki apostol dobil v tej novi deželi? Kdo bi ga ne želel v duhu spremljati korak za korakom in opazovati, kakšen vtis je napravljala na njegovo tako dovzetno dušo takratna Amerika?

Mislím, da bi precej zastonj ugibali o vsem tem, ako bi ne imeli ohranjenih poročil iz prvega vira, ki nam živo slikajo zgođe in nezgođe Baragove takoj v prvih dneh in tednih njegovega amerikanstva.

Baragovih pisem je primeroma mnogo ohranjenih. Ohranjeno je tudi prvo pismo, ki ga je Baraga začel pisati že 31. decembra 1830 takoj po svojem prihodu v New York, končal pa šele skoraj tri tedne pozneje in sicer v Cincinnatiju. Namenjeno in odposlano je bilo njegovi rodni sestri Amaliji, ki je pač kaj težko pričakovala prvih poročil iz daljne dežele in v strahu in trepetu za bratovo življenje želela zvedeti, kako je ž njim.

Ne vem, kje je original tega pisma. Prestavil sem ga po prepisu, ki ga hrani P. Hugo, O.F.M. Naj pripomnim, da je pismo pisano v nemščini kot vsa druga pisma, ki jih je Baraga pisal svojim. Bili so pač takrat taki časi v naši domovini, da je bil občevalni jezik med šolaními ljudmi skoraj izključno nemški.

Malo za tem pismom je sledilo drugo, ki pove precej natančno, kako se je Baragi godilo pri njegovem škofu v Cincinnatiju. Pa tisto pismo naj počaka prihodnje številke, za danes postavim sem ie prej omenjeno prvo pismo. Tako-le se glasi: Preljuba Amalija:—

Bog bodi tisočkrat zahvaljen! Končno sem dosegel cilj svojega dolgega potovanja. Mnogo neprijetnosti na morju in na vodi sem prestal na tem potovanju, toda sedaj je vse pozabljeno. Neizmerno usmiljeni Oče nebeški mi je dal milost, da sem vse srečno prestal in srečno došel na zaželjeni cilj.

Takoj po prihodu sem dobil zadostno nadomestilo za vse prestane neprijetnosti, ko me je moj visokočastiti škof tako ljubeznivo sprejel.

Sedaj bom nadaljeval, kot po navadi, popis svojega potovanja. V New York sem prispel 31. decembra in sem ostal ondi štiri dni. To pa samo zaradi tega, ker sem šele po štirih dneh dobil prtljago, ki so jo na ladijskem carinskem uradu jako natančno preiskali. To mesto je največje in najlepše v celi Ameriki. Ima že 250,000 prebivavcev (prebivavstvo Amerike začuda raste) in več ko 160 cerkva vseh mogočih verskih strank. Med temi so žal samo štiri katoliške. Mesto je krasno in ima ravne ceste kot bi bile z ravnilom potegnjene. Nekatere so dolge čez uro hoda. Mnogo lepih in velikih mest sem že videl, pa še nobenega tako pravilno zidanega, čistega in prijetnega kot je New York.

V Evropi si človek predstavlja Ameriko čisto drugačno kot je v resnici, posebno po mestih. Jaz sam bi si ne bil nikoli mislil, dokler sem bil še v Evropi, da so tu dosegli že tako visoko stopnjo kulture (toda žal, da je ta kultura usmerjena v samo časnost in posvetnost).

To prelepo mesto sem zapustil 4. januarja in sem še tisti dan ob osmih zvečer došel v Filadelfijo, deloma s parnikom, deloma s hitrim vozom. To mesto je prvo za New Yorkom v Ameriki, je sicer manjše, toda skoraj še lepše. Ima tudi štiri katoliške cerkve in škofovski sedež. Tu sem ostal proti vsemu pričakovanju celih pet dni, in sicer zato, ker sem našel silno dober sprejem. Imel sem namreč priporočilo za nekega duhovnika, ki je jako prijazen mož, in takoj mi je odkazal eno sobo za stanovanje. Sploh je bil zelo dober z menoj. Nazadnje me je celo povabil, naj bi naslednjo nedeljo pridigal v njegovi cerkvi (njegova cerkev je namreč tako zvana filadelfijska nemška cerkev). To povabilo mi je bilo neizrečeno dobrodošlo in tako sem ostal pri dobrem možu ter pridigal dne 9. januarja prvikrat v Novem svetu z občutjem, ki se da samo v duši doživljati, ne pa z besedami izraziti.

Dne 10. januarja sem se poslovil od tega slavnega in sijajnega mesta in sem prišel proti deseti

uri zvečer še isti dan v Baltimore. To je zopet ena najslavnejših severnoameriških mest in tu je zboroval pred poldrugim letom prvi ameriški koncil, ki tako ginljivo spominja na prva stoletja katoliške cerkve.

V Baltimoru sem ostal en dan, da sem pozdravil svojega bodočega nadškofa in se mu poklonil. Častitljiv starček je in jako preprost mož. Sprejel me je po ameriški navadi s tem, da mi je prav po domače segel v roko. Pregledal je moje papirje in je pohvalil moje namene. (Tudi v Filadelfiji sem bil obiskal škofa in skoraj vse duhovnike; v New Yorku sem pa obiskal generalnega vikarja, zakaj škof je bil odpotoval v Evropo.)

Iz Baltimora sem odpotoval 12. januarja ob treh zjutraj. Pot je vodila skozi več manjših mest, med drugimi skozi Neuling, ki ima dve katoliški cerkvi, dalje skozi Zannesville, ki ima tudi eno cerkev, končno Columbus, ki je glavno mesto države Ohio. Glavno mesto je pa samo zato, ker leži v središču države, zakaj prav za prav je poglobitno mesto, to se pravi, največje in najlepše v državi Ohio Cincinnati.

Dve uri od mesta Columbus nas je doletela nesreča, ki nas je pa vendar poučila, kako očetovsko čuva nad nami božja previdnost. Obstali smo namreč bili pred neko gostilno in izstopili, da bi se nekoliko ogreli. Bilo je malo po polnoči in noč je bila zelo mrzla. Komaj smo bili z voza, sta se konja iz

neznanega vzroka splasila in sta se tako zbala, da sta zdirjala v najhitrejšem galopu z vozom vred naprej po cesti. Kočijaž je tekel za njima in kričal, pa jih ni mogel ne ustaviti in ne dohiteti. Žalostno (pa tudi veselo, češ, da nismo bili takrat v kočiji) smo šli za vozom. Ko smo že precej dolgo hodili, smo našli voz v neki jami. Konja sta bila odtrgala oje in prednji kolesi in sta oddirjala dalje. Nič več jih nismo videli.

Nato smo najeli pri bližnji hiši sani in smo se s prtljago vred vlekli do mesta Columbus, polni hvaležnosti do Boga, da nismo bili ostali na vozu. V Columbu smo nato dobili drug hitri voz in smo srečno nadaljevali vožnjo do mesta Cincinnati, kamor smo dospeli 18. januarja ob štirih popoldne.

**Friderik Baraga.**

**Opomba:**—V uvodu sem zapisal, da je Baraga začel to pismo pisati že v New Yorku, končal pa v Cincinnatiju. Tako-le pravi opazka v prepisu P. Hugona: Začel pisati 31. dec. 1830.

Vendar bi se dalo iz Baragove opazke v prvem odstavku pisma, ki omenja ljubezniv sprejem pri cincinnatskem škofu, sklepati, da ni pričel pisati pred prihodom v Cincinnati.

Ob sklepu pisma pa nekaj manjka. Baraga je gotovo napravil drugačen konec kot se pač pismo zaključuje

*P. Aleksander:*

#### MATI MILOSTI

*Marija se je zopet nasmehnila  
iz svojih daljnih zameglenih zvezd,  
svetilko žarno zopet je privila  
sredi teh mojih temnih poti in cest.*

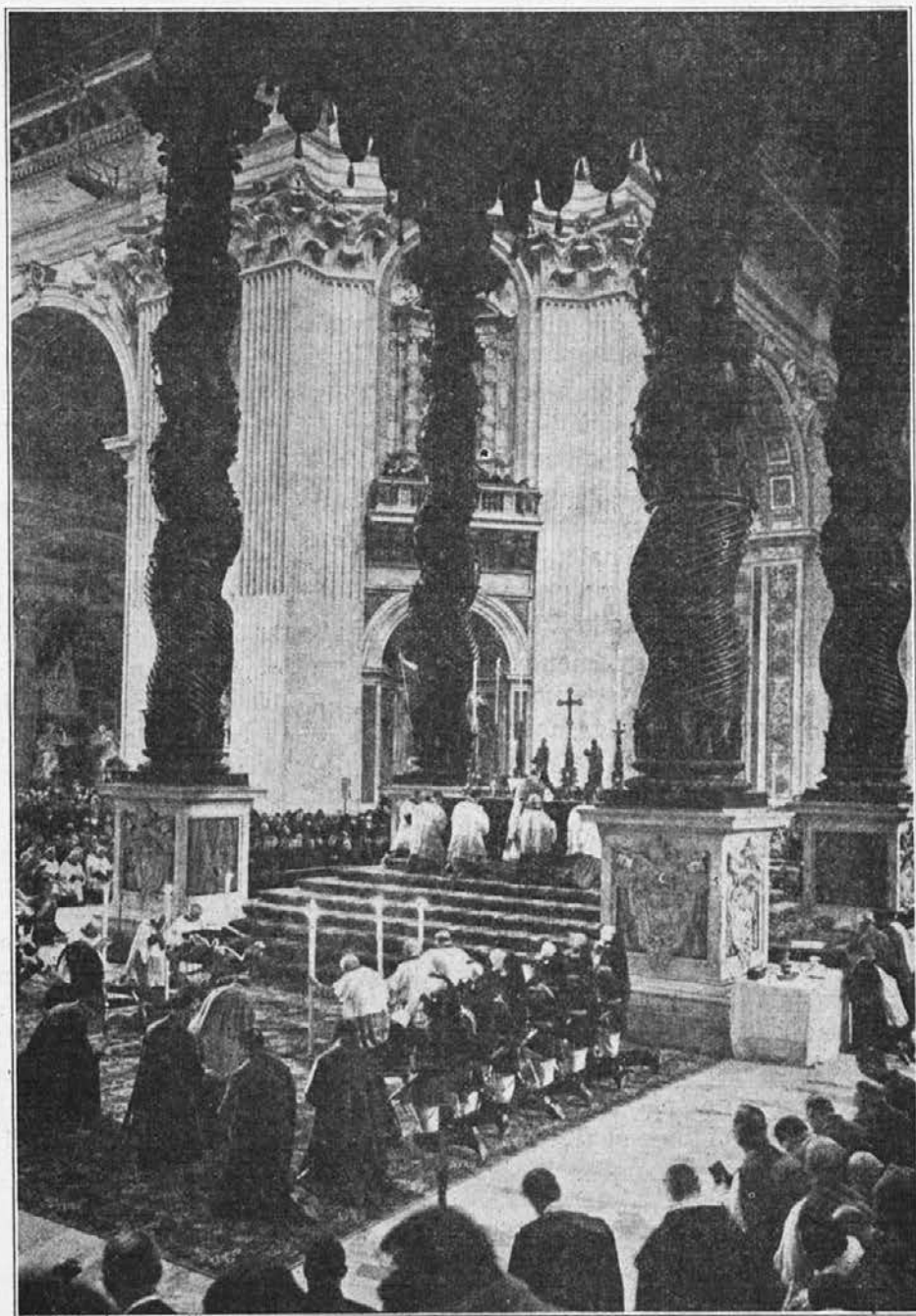
*Ves onemel sem padel ji v naročje,  
v ljubezni zadrhtela sva oba:*

*Saj vedela sem, da si svojeglav otroček. —*

*In jaz sem vedel, da si mi dobra mamica. —*

*Kako je silna pesem Tvojega zvona.  
Veliko svojo moč je Večni izobilčil  
v donenju Tvojega zvona.*

*Ta spev moči bil spev je mojih dalj.  
Vem, da življenje v njem šele zasiže.  
A kaj, ko norček strune sem odpel,  
ni enega akorda nisem si ujel  
te silne in velike melodije. —*



The Bohemian Benedictine Press, Chicago.

**Sv. oče mašuje v baziliki sv. Petra v Rimu.**

# Naši dolgovi.

P. A. Urankar.



**D**OLG, o kako neljuba beseda je to. Neljuba zlasti onim, ki imajo opraviti z njo. Dolg in davek sta veliki strašili, ki marsikomu delata bele lase in mu krivita telo v dve gubi. Lepe hišice imamo, lepe cerkve imamo, lepe avtomobile imamo; na zunaj se postavljamo kakor pravi gospodje, ki imajo denar, ki lahko udarjajo ob tlak in nosijo ponosno glavo. Toda znotraj, znotraj pa kljuje in gloje, gloje in kljuje: kedaj boš plačal, kedaj boš plačal? Vsak korak je kakor odmev težke pesmi dolga: kedaj boš plačal? Vsak grižljaj kruha premeri oko v skrbi: kedaj bom plačal? V vsako novo obleko, ki mora biti od časa do časa, šine mol — težko vprašanje, kedaj boš plačal? Vsaka ura dneva je polna te skrbi in ko drugi počivajo v sladkem snu, dolжник ne more zatisniti očesa in išče z rokami in z mislimi in željami zlato jamo, ki bi mu dala, cesar si želi, veliko denarja, da bi ga vrgel svojim upnikom pred noge in zaklical: "Na, tukaj imaš moj dolg in nikdar več se mi ne prikaži s posojilom." — Kdo še ni izkusil teže dolga?

Skoraj se mi zdi, da se ne spodobi imenovati Boga našega Upnika. Tako nekaj odurnega ima ta beseda za nas. Upnik. Predstavljamo si ga navadno kot skopega človeka, ki mora imeti ob času svoto, ki mu gre, denar je denar in posojilo je posojilo.

In vendar dolžniki smo vsi ljudje, in Bogu dolgujemo veliko, neizmerno veliko. Toda žalibog ta dolg ne trka tako po naših petah in ne teži tako naše duše in naše vesti. Zakaj ne? Zato ne, ker prav nič ne vemo, kedaj bo treba vrniti posojilo. Ali danes, ali jutri, morda bo šele čez leta? In če ni posojilu določen dan povračila, se ne brigamo dosti: bo že prišel čas in takrat bom vse povrnil.

Bog naš Upnik in mi njegovi dolžniki? Kaj nam ni življenje daroval? Kaj nas ni imenoval kralje

vesoljstva in nam je dal vso zemljo, da nam služi za podnožek. Ali sedaj besedo nazaj jemlje? Mar je Bog tako čuden, kakor smo časih mi ljudje: z eno roko dajemo, z drugo že jemljemo nazaj? Da, Bog je naš Upnik in mi smo njegovi dolžniki. Vsega nam je daroval, kar je mogel, toda na naše življenje je pa zapisal: to življenje mi boš vrnil in sicer z obrestmi vred. Zapisal je v našo dušo, hočem te nazaj v nebo in sicer s pridobljenimi dobrimi deli. To so procenti božji. Kakor hočeš, delaj in trguj, če hočeš mi vrneš posojilo z enim procentom, dvema ali petimi. Vse ti je na prosto voljo dano. Toda vrnil mi boš to posojilo. To je zapisano kakor železen zakon narave.

Nihče se mu ne bo mogel izmuzniti, zakaj roka mu ni polzka. Božja roka, kadar prime, vedno trdo prime.

Kristjan, morda je že sinil dan, prvi dan tedna, ki bo zate zadnji. Veš, življenje je knjiga, ki jo pišeš ti in jo piše Bog. Ti jo pišeš nevede, Bog jo zaznamuje s svojimi znamenji. Ljudje smo šolarji, Bog je učitelj. Sedaj pišemo šolsko nalogo življenja; nihče ne gleda na uro, ko bomo morali oddati nalogo. Toda v trenutku pride in takrat moraš iz razreda sveta in zemlje. Bog bo pa vzel peresnik z rdečilom za zadnjo korekturo. Koliko rdečih znamenj bi bilo v nalogi tvojega življenja, če bi sedaj ura bila? Ali bi dobil prvi, drugi, tretji ali morda zadnji red?

O božji dolg, tudi ti si nazadnje težak, kakor je težak vsak dolg. Toda če pomislim, da imam take olajšave v plačevanju, kako mi more biti hudo? Imam božjo milost, imam zakramente, imam Cerkev. Ali ni to najboljši "Instalment plan"? Vsak dan je majhen obrok. Vsak dan bom nekaj povrnil ljubezni božji, pa bom lahko obstal na zadnji dan zadnje korekture in zadnjega računa.

Ritter - Megla:

## Legenda.

Bolna je ležala Mati božja: ni čuda, — ko je vendar doživela in gledala neizmerno trpljenje svojega božjega Sina, ko je z njim vred doživela grozoto človeške strasti in zaslepljenosti. Pa je bil pri Njej učenec ljubezni, Janez, kateremu je izročil Jezus na križu Marijo v varstvo, — in prišla je tudi žena, ki bi Mariji rada stregla. In reče Janez:

"Mati mojega Gospoda, naj Ti ta žena streže v bolezni Tvoji! Tvojemu Sinu dolguje neizmerno hvalo! Ubežala je svetu, ker ji je srce bolno in ji je zamrla beseda."

Proseče je žena pogledala s temnimi svojimi očmi Marijo in boječe je stegnila roke proti Njej. — Uslišala je Marija njeno prošnjo. Žena ji je

stregla z vso vdanostjo in ljubeznijo, oskrbovala in čuvala noč in dan Njo — slabotno. Ko se je Marija nekoč predala svoji bolesi — v misli, da ni nikogar blizu, ki bi Jo gledal, — in so se Njene oči polnile s solzami, — glej, je žena klečala pred Njenimi vrati in bridko jokala z Njo. —

Bil je večer — jasen ko zlato se je razlival preko poljan —, ko je Marija položila svoje nežne roke na glavo neme in tihe žene, ki se je plaho sklanjala

k Njej. Pa ji pravi Marija: "Draga! Kako se Ti naj zahvalim za tvojo zvestobo in s čim jo naj poplačam? Bodi mi sestra, neznana duša, ki trpiš z menoj, ki si mi tako bolešno zaupna, — četudi nevem, kdo si!"

In tedaj se je sklonila nema žena globoko k Njej, tako, da se je z glavo dotaknila Marijinih nog in pri-  
tajeno zašepetala:

"Jaz sem mati — Barabova." —

## Znamenja, znamenja, znamenja!

P. A. Urankar.



**K**AJ je tega? Morda komaj dobro polletje, kar so začeli ljudje vreti na pokopališče, kjer je pokopan že blizu 50 let svet katoliški duhovnik. Ne vem več, v katerem mestu je bilo to. Saj ste slišali o teh čudežih, ki so se godili na grobu njegovem. Ti čudeži so takoj pritegnili množico, da je v trumah verovala in vrela na grob, eni da dajo svoji veri hrano, drugi so šli prodajat zijala.... V Limpas na Španskem je čudovit križ s Kristusom, ki oči premika in je že več nevernikov in otrok prešnil s svojimi očmi, da so glasno vzdikali in izražali svoje začudenje.—V Kornersreuthu na Nemškem živi mlado dekle, ki že dolga leta živi samo od Evharistije in se vsak petek ponavlja na njenem telesu strašno trpljenje Kristusovo v vseh podrobnostih. Lurd. Koliko ljudstva privre leto za letom na Francosko, da vidijo in morda še sami izkusijo čudovitost Marijinega kraja . . .

Tako je danes z nami, kakor je bilo z Judi v letih, ko je Kristus hodil po Judeji in pridigal o kraljestvu božjem, sejal evangelij resnice v oaze zemlje in človeštva. Ljudje so vreli za njim, ne toliko radi vere, temveč, da bi videli znamenja. Znamenja, znamenja, znamenja, je šlo od ust do ust in od srca do srca in Jezus je bral njihove misli kakor da bi jih imel na dlani: "Če ne vidite znamenj in čudežev, pa ne verujete." Neverno ljudstvo.

Kolikim izmed nas bi lahko zabrusil Bog v obraz ta očitek: znamenj hočeš svoji veri, drugače bi ne bil tako mlačen v izpolnjevanju verskih dolžnosti. Če bi napravil, da bi prišel sam osebno na oltar in spregovoril s teboj, kakor sem nekdanj govoril s tvojim prvim očetom, o koliko vere bi bilo v srcu. Če bi vam ozdravljaj bolnike, vsakega po vrsti, kdo bi mi ne dal srca v službo? Če bi vidno polagal svoje roke na vaš denar in vam vsak poedini žakelj, vsako poedino mešnje blagoslovil in pomnožil stoterno, o kako bi vzdigovali roke k meni v molitvi in čaščenju, če bi vam jaz pridigal o resnicah božjih, kdo bi rekel: Lari fari, to je vse prenejasno, kdo bo veroval! Poveril sem svoje naloge drugim, dal sem

Cerkvi to oblast, razodel sem vam resnice, znamenj ne delam več toliko. In kako je z vami? Ne verujete. In če verujete, verujete samo zato, ker vas je mati tako učila.

Da, ko bi Bog bil razsipen s čudeži. Morda bi sploh ne bilo nevernikov. Vsi bi bili kakor nedolžne ovčice sveti, topli bi odhajali v nebesa . . .

Toda ne pozabimo: Razum nam je dal Bog, od začetka sicer popolnega, pozneje nam je otemnel. Zakaj ga nam je dal? Zaman gotovo ne. Če bi nam bil razjasnil vse, kar je temnega v verskih resnicah, čemu bi nam bil razum? In ali bi ne bili potem sami bogovi? Učenci smo in kot učenci se moramo zadovoljiti s tem, kar nas večni Učitelj uči. In ta Učitelj zahteva od nas, da verujemo v božje resnice, ne pa, da bi jih razumeli.

Prosto voljo nam je dal Bog. Narodni pregovor pravi: Bog nobenega za lase ne vleče v nebo. Če bi nam sama znamenja dajal in kazal, ali bi nas takorekoč ne vlekel kar za lase v nebesa. Verovati moramo brez znamenj zato, ker je rekel tako Bog, ki je najvišja avtoriteta in to vero podprimo s trdnim sklepom proste volje: Verovati hočem, ker je Bog neskončen v modrosti, jaz pa neizmerno majhen v njej.

Vera nam mora biti lestva, po kateri se vzpenjamo navzgor, ona ponižna, neomajna vera, ki noče napuhnenih dokazov. Je že res, da je sveti Pavel pisal svojim učencem: Glejte, da bote verovali, in vedeli razlog svoji veri. A božja beseda nam je najvišji razlog. Če bi mogli vsem resnicam do dna, bi Boga ne bilo več, ker bi mi imeli isto razumnost kot on, kar pa ni mogoče; Bog nima sebi enakega.

Ludovik IX., francoski kralj, je bil v svoji pisarni. Kar prihiti služabnik in ves začuden pripoveduje: Kristus se je prikazal v sveti hostiji . . . Ludovik pa mirno odvrne: "Jaz verujem, da je Kristus pričujoč pod podobo kruha. Naj gredo gledat čudež oni, ki tega ne verujejo."

Taka vera naj preveva naša srca. Tako vero zahteva od nas Bog.



# Minnetonka.

(Indijanska povest iz Baragovih časov.)

P. Bernard Ambrožič, O.F.M.



(Dalje.)

## SEDMO POGLAVJE:

### Minnetonkine trpljenje.



TISTIH dneh je bila Minnetonka velika sirota. Njena duša se je zvijala v bolečinah in je kričala po odrešenju, ki ga ni bilo od nikoder pričakovati. Mislili bi morda, da je narava napol divjega Indijanca topa in trda, torej malo občutna za duševne vtise in pojave, ki tolikokrat vstvarjajo hude viharje v duševnem svetu belega človeka. V mnogih primerih je to resnica in naši misijonarji iz onih časov poročajo, da so pogosto imeli priliko naleteti na Indijance in Indijanke, ki so bili vsaj na videz takorekoč brez duše, torej tudi brez opaznega duševnega življenja. Vendar se morajo taki značaji med indijanskimi plemeni prištevati med izjeme, zakaj v splošnem je bil indijanski rod mehkega srca in njegovo duševno življenje je bilo zmožno najživahnejšega razgibanja.

Zdi se, da se je v Minnetonkinem značaju ta duševna lastnost stopnjevala do nenavadno visoke mere. Morda je že narava sama ustvarila v Minnetonki poseben primer duševno dovzetnega človeka, mogoče je pa tudi, da so deklico vzgojile do take občutnosti razmere, v katerih je prebila svojo mladost. Najbolj verjetno je pa, da je prva okolnost delovala z drugo, druga s prvo.

Minnetonka je trpela, nedopovedljivo trpela. Srce se ji je krčilo v prsih, duša ji je bila kakor raztepena in razparana od tisočernih razkačenih šib.

Ustrelila je bila svojo lastno mater. Res jo je ustrelila pomotoma in nehote, vendar ustrelila jo je. Nikoli ni bilo nikogar, ki bi bil Minnetonki razlagal, da je slabo dejanje samo na sebi brez greha, ako ni bilo narejeno iz slabega namena. Nikoli ni bilo nikogar, ki bi bil Minnetonko opozoril na to, da je glas vesti v prsih vrhovni postavodajavec, ki včasih utegne opravičiti zunanje dejanje, narejeno zoper vse splošno veljavne človeške in božje postave. Nikoli, pravim, ni Minnetonka slišala takega učitelja, ali bila je sama v sebi dovolj prebujena, da je videla to resnico.

Pritiskala si je roki na prsi, zakrivala si je žnjima obličje in je govorila sama vase:

"Nisem hotela, nisem hotela! Še v mislih mi ni bilo, da bi pomerila nanjo!"

Oživil se ji je ves strašni prizor v spominu. Ona za grmom, mati v vrvečem klopčiču, puščica nastavljena na iztegnjeni vrat sovražne sosede . . .

Vsi Minnetonkini nameni merijo na oni sovražni vrat, ki veže glavo najbolj ničvredne ženske z njenim ostalim telesom.

Vztrepotali so živci v dekletu, vzkipela je mlada kri.

"Njo, samo njo sem hotela!"

Za hip se je pomirila očitajoča vest. Bila je samo pomota in pomota ni greh!

Greh! Minnetonka ni bila vajena te besede. Prav za prav je jezik njenega plemena še poznal ni. Kdor je imel v mislih tisto, kar ta beseda pomeni, je navadno porabil pet ali šest besed, da je svojo misel povedal.

Minnetonka je govorila sama s seboj, besed ji ni bilo potreba. Misli govore svoj jezik, ki naravnost iz duše izvira. Tam notri je bilo brez besed zapisano, kaj je greh, in Minnetonka je brez besed razumela, da je greh butara butar.

Ponovila je svojo olajšujočo misel in zdelo se ji je, da je zdrknila butara z njenih ramen:

"Njo, samo njo sem hotela . . ."

Toda vizija v njenem spominu je slikala dalje in luč, ki je metala sliko na platno, ni ugasnila ob misli na Minnetonkin namen.

Puščica se sproži in se ustavi vkovana v Waykin vrat . . .

Minnetonka vztrepeta in nanovo doživlja vso grozoto trenutka.

"Morivka lastne matere!"

Vsa notranjost se ji skali in misli se zveržijo v klopčič. Ni videti nitke, da bi se zdrava misel po njej razmotala. Namesto misli se oglašajo čuvstva in čuvstva govore strašno govorico, da se butara dvigne, pade nazaj na razbeljena pleča in strašno pritiska navzdol:

“Morivka, morivka — lastne matere! . . .”

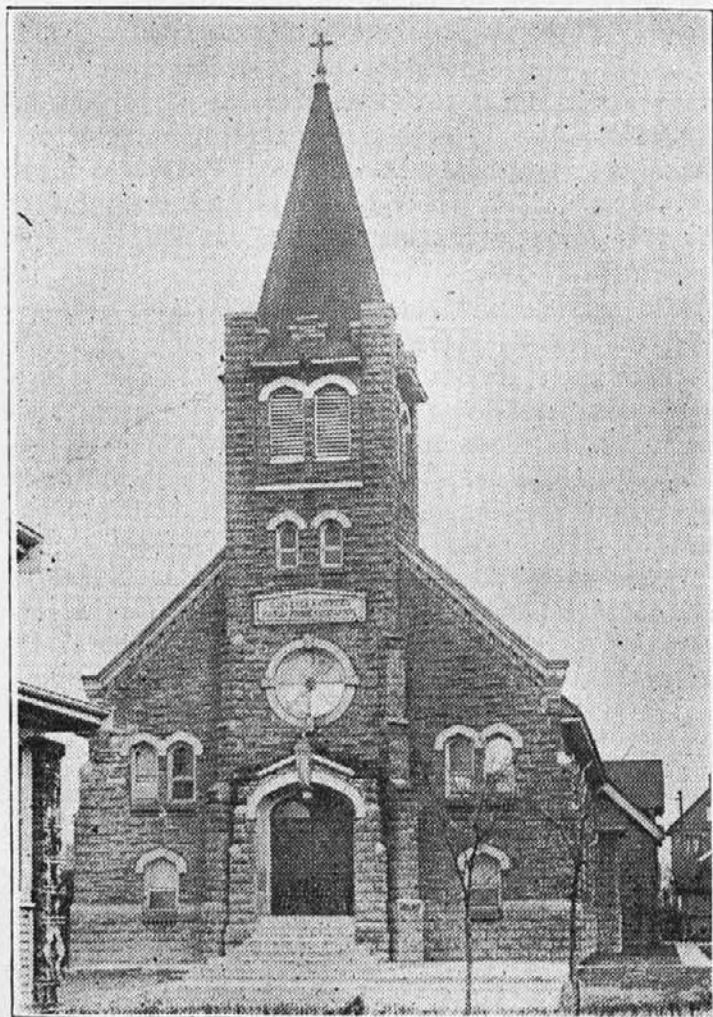
\* \* \*

Neštetokrat je Minnetonka tako vse od začetka do konca pretrpela te neskončno mučne spomine. Vselej se je enako začelo, vselej enako končalo.

Pri belem dnevu so prihajale prikazni. Samo včasih se jih je skušala otresti: bila je z rokami po zraku, stresala je z glavo kot uporna žival, zbežala je na jezersko obrežje in bila z dolgim kolom po mirni gladini, pa le redko se je posrečila zmaga.

Največkrat ni mislila na odpor. Ko je prišlo, si je dejala na srce levico, desnico na oči, prsi so ji vzvalovale in muke so jo pregnetele do najglobljega dna.

Kdo bi se lotil z okorno besedo slikati Minnetonkine noči? Ni bilo zavoljo teme in mirne tihote. Oboje je bilo ugodno razbeljeni Minnetonkini duši. Preležala je ure in ure brez spanja in bulila v noč. Iz teme ni bilo prikazni. Pri belem dnevu se je bilo zgodilo ono za grmom in le beli dan je obnavljal spomine.



Slov. cerkev Matere božje v West Allis, Wis.

Trepetala je v mislih na spanje. Ni mogla prebiti brez njega, bala se ga je bolj kot smrtne obsovažne sosede . . .

Kar je bilo najhujše: tisti beli dan, ki ga je pričaral Minnetonki neusmiljeni spanec, ni hotel poznati razlike med dobrim in slabim namenom. Minnetonka je z začudenjem in s sovraštvom do same sebe prav dobro opazila, da meri nalašč na materni vrat in puščica ni mogla drugače ko Minnetonkini materi prevrtati vrat . . .

Sunkoma se je predramila Minnetonka in nič več ni sama sebe poznala. Še trudila se ni več, da bi se našla. Vdano je vpognila hrbet in topo trpela. Šele čez čas se je dvignila na trdem ležišču, potegnila z dlanjo preko čela in se zagledala v noč. Pomirilo jo je nalahno in skušala je obdržati odprte oči.

\* \* \*

Nikoli ni nihče povedal Minnetonki, da je eno človeško srce premajhno za shrambo veliko skrivnosti. Čim večja, čim strašnejša je skrivnost, tem bolj razganja tesne stene srca. Skrivnost mora ven po poti besede in se preliti v drugo srce, ali mora razgnati preozko shrambo.

Zakon narave je tak, pa Minnetonka ni bila še čula o njem. Zato se ni znala uravnati, ko je ta zakon naenkrat v njenj notranjosti zakričal in zahteval svojih pravic.

Predobro je čutila Minnetonka, da se mora nekemu razodeti. Ves otok je v mislih iskal morivca podglavarjeve žene daleč nekje, v nerazumljivih daljavah. Vsak bi utegnil biti hitreje osumljen, Minnetonka nazadnje. Ne, tudi nazadnje ne! Da bi vsaj slutnjo kdo vzbudil, Minnetonka bi se oddahnila in bi prvič po strašnem dogodku mirno zaspa.

Govorila bi sama, pa kdo bo verjel?

Z očetom ni mogla govoriti. Od nekdanj sta si bila tuja in ni bilo med njima vezi, ki napravljajo očeta in hčer. Od tistega dne še posebno ni bilo med njima bližine. Orlovski kljun je imel le sovražne poglede za hčer. Besede že skoraj ne, le njegove oči so ji govorile.

Skoraj je bilo to Minnetonki v tolažbo. Ko bi bil oče le enkrat ž njo ljubezniv, bi še huje v njej zadivjalo. Ali ni le vse preveč razumljivo, da oče sovraži hčer, ki je umorila mater sebi, ženo očetu?

Toda ni je sovražil zato in prav to je Minnetonko bolelo. Sovražil jo je, ker je vedel, da je dobra glavarju Minnowu, in da je glavar dober njej. Kačil se je Orlovski kljun ob misli, da mu lastna hči uhaja v sovražni tabor.

O, ko bi se oče vsaj zmotil, ko bi se v srečnem hipu spozabil in ji z gromečim glasom zaklical:

“Morivka! Prelila si materino kri!”

Oddahnila bi se kot predramljena iz težkega spanja, vdano bi sklonila glavo, vrgla bi se na tla

sodbe. Komaj je legla prva senca krutega spanca na raztepane trepalnice, je izginila tema in minila je noč. Vsenaokoli se je zasvetil beli dan in grm je zrasel ob robu gozda in mati se je motovila v gruči in puščica je merila ostro na iztegnjeni vrat pred razjarjenim očetom in bi ga z očmi zaprosila, naj ji stopi na nalomljeni tilnik . . .

Pa oče ni zmotam podvržen, njegovo bistro oko dobro opaza, da se Minnetonki hoče k Minnowu v glavarski wigwam. Pogled njegovih oči ne izreče rešilne besede:

“Morivka! . . .”

Pogled njegovih oči govori drugo besedo, strašno po mislih njegovih, vso nedolžno po Minnetonkinih mislih:

“Izdajavka očetovih načrtov! . . .”

Beseda tako težka in strupa prepolna, izgovorjena v prevročem sovraštvu — pa pušča mraz in praznoto v Minnetonkini duši.

Tako sta rasla oče in hči od dneva do dneva vsaksebi.

Ostal ji je Minnow.

Vedela je, da sta jima duši še vedno blizu. Bolje rečeno: Minnowa duša se oklepa Minnetonke kot se oče hčerke oklepa. Ne vidi prepada, ki brani hčerkinu duši, da se njegovi približa. Zato se mu misli mude pri njej, zato se je oklepajo čustva.

V Minnetonki živi Minnow vse drugače ko nekaj. Po njegovi bližini ji duša kriči in obenem pred njo trepeti. Ali naj se k njemu ukrade in se vsa razodene?

Kako bi Minnow sprejel prečudno novico:

“Jaz sem mater ubila, jaz sem izstrelila puščico? . . .”

Pa saj ni vse ugibanje nič pomagalo. Orlovski kljun je bistro pazil, da Minnetonka ni mogla v glavarev wigwam. Vsak gib Minnetonkin so dobro poznali. Prestregli bi jo na pol pota in prej in jo nazaj zapodili.

Minnow se ni ganil iz wigwama. Po onih razburjenjih se mu je poslabšala bolezen in zavoljo nasprotnih strank ga njegovi privrženci niso pustili na prosto. Tudi doma ni bil nikoli sam kot včasih. Če bi Minnetonka tudi prišla k njemu, na samem bi ne mogla ž njim govoriti.

Kaj ko bi pred vsemi razodela skrivnost? Še bolj bi si olajšala dušo in se butare otresla . . .

Ne, saj bi ji ne verjeti. Da je znorela, bi jo obsodili in smilila bi se jim, nihče bi je ne sovražil.

Skrivnost je ostala v tesni shrambi srca in se je z divjo silo še dalje zaganjala v krhke stene.

Minnetonka je ostala sama.

\* \* \*

Na Bobrovem otoku je vladalo hudo strankarstvo, po naše bi rekli: bili so se ostri politični boji.

Orlovski kljun je zbiral privržence in jim mnogo govoril na duše. Glavar ni silil v ospredje boja svoje lastne osebe, šlo mu je za to, da se obvaruje Bobrov otok pohujšanja kanadskih žganjarjev.

Za “ognjeno vodo” in zoper njo — dva programa dveh strank. Manj važno je bilo vprašanje, kdo vodi to stranko, kdo drugo, toda politika je povsod in v vseh časih enaka. V ostrosti besednih bojev so se razvemale strasti in bolj in bolj so stopale v ospredje osebnosti. Orlovski kljun je zaostril nasprotja namenoma tako, da je vsak moral spoznati: ne gre več za vprašanje “ognjene vode”, za oblast gre na Bobrovem otoku.

Ni si bil prav na jasnem Orlovski kljun, kako bi dosegel svoj cilj. Sprva je pričakoval, da bo ljudstvo samo od sebe potegnilo ž njim in bo Minnow ostal osamljen. Nekaj časa bi tako poveljeval brez znamenj glavarskih, o primerni priliki bi prenesel perjanico z glavarjeve strehe na svojo. Nihče bi mu tega ne branil.

Potrlo ga je, ko je videl, da ima glavar še krepko število pristašev. Ni odšlo njegovemu opazovanju, da je marsikdo pri Minnowu bolj iz sovraštva do Orlovskega kljuna ko iz naklonjenosti do glavarja. Peklo ga je in snoval je maščevanje.

Rojilo mu je po glavi, da bi se Minnowa z zvižajo iznebil. Pa se je le bal premočne njegove stranke. Odločil se je, da je treba čakati in odtrgati vsaj nekaj mož od glavarjeve stranke. V duhu si jih je že odbral in jim pričel nastavljanje zanjke. Kadar bo imel Minnow veliko manjšino, naj sodi med njima pravica pesti.

V glavarjevem taboru se je nekaj časa sem pojavljala rastoča potrlost. Vso važnost je Minnow polagal na to, da bosta poslanca, ki sta odšla v Krivo Drevo, prinesla velikih novic in podžgala plamen navdušenja. Toda minevali so dnevi in tedni, poslancev ni bilo nazaj. V pričakovanju je mirovala glavarjeva stranka, Orlovski kljun je podžigal naprej.

Niso mu bili znani nameni glavarja. Sumil je pa, da brez pomena ni bil izlet onih dveh na michigansko celino. Ko je opazil pojemajočo bojaželjnost v glavarjevi stranki, si je razlagal to okolnost po svoje. Trdno je upal, da bo svoje vrste pomnožil.

\* \* \*

Minnetonka je vedela, da se poslanca še nista vrnila. Kmalu po njunem odhodu se je sicer pričelo omejevanje njene svobode, vendar bi morala opaziti, ako bi se mlada moža spet pojavila na otoku.

Posebne spremembe ni mogla pričakovati od njunega povratka. Kaj bi ji mogla prinesiti? Tudi če res pride ž njima ali kmalu za njima mladenič iz

Michigana, bi zanjo komaj imelo pomen. Oče jo bo morda še huje zastražil, da ne bo mogla v mladeničevo bližino. In če tudi bi mogla, kaj bi to pomenilo za pomirjenje njene različne duše?

Kljub temu je našla v pričakovanju poslancev vsaj malo raztresenja. Nagonsko jo je vleklo na jezersko obalo in je strmela v daljavo, da bi ugleдалa črno piko na vodi. Tako dolgo je napenjala oči, da se je začel jasni zrak lomiti pred njenim pogledom. V sencih je kljuvalo in tik pred očmi ji je siknila ostra puščica in se zapičila v materin vrat . . .

Zaječala je in se sesedla na rušo.

Izza grma jo je opazoval ogleduh, naročen od očeta. Orlovski kljun je zvedel za vse Minnetonkino početje in postajal je pozornejši. Videl je njena upadla lica, pogrešal je zdravo barvo na njih in se čudil utrujenosti njenih oči.

“Tu mora biti skrivnost!”

Morda je v zvezi z njegovi načrti?

Premagal je v sebi odpor in jo prijazno ogovoril mimogrede:

“Kaj se je zgodilo Minnetonki, da ji ginejo lica, da ji umira jasno oko?”

Vztrepetala je kot bilka v sunku močnega vetra. Kot bi jo pičila kača, se je okrenila in mu pogledala v oči. Obenem je dvignila dlan, kot da se brani napada. Naslednji hip je zakričala kot ranjena zver in odbežala daleč od njega.

Orlovski kljun je zaslutil uroke. Posvetoval se je z izkušenim čarovnikom in ga naprosil pomoči.

Minnetonka je bila obsojena na novo, še hujše trpljenje.

(Dalje prihodnjič.) \*

## PRVEGA V LETU OPOLNOČI.

P. Aleksander Urankar.

*Da mi je dano, bi hotel ujeti  
židano voljo nocojsne noči. —  
Zanjke nastavim, če mogel prijeti  
bi nekaj veselja za žalostne dni.*

*Cudno je z nami, — Potoženo Bogu. — Leto je novo sanio ta večer;  
V dušah tema je, temnejša ko v rogu. Sleherni uri ime je: nemir.  
Z okna med tednom že svečka izgine, dom se spreminja v praznoto barak.  
Ceste v zelenju so tri le osmine, lajni se zopet udaja korak.*

*Jagode leta polzijo med prsti  
jagode — dnevi — začnem jih vesel,  
komaj pričel sem desetke po vrsti,  
rožnega venca je žalostni del.*

*Davi sem slišal le — to zabavljico;  
starček Silvester je zvit ko krošnjar,  
sezi lepo mu v ovelo desnico,  
dal za slovo ti bo čuden denar.*

*“Zdravja in židane volje si dobi,  
kupi si sreče po volji srca,”  
iščeš tolažbe in smeha v turobi,  
branjeve sreče nikdo ne pozna.*

*S sivim Silvestrom bi hotel umreti,  
nekam prečudno se starčku mudi.  
Stavim: — čeprav ga težko je umeti —  
v večnostnem Morju se sreča smeji. . .*

*Sestram  
v Gospodovi  
službi,*



*našim  
učiteljicam  
mladine.*

## Z GRIČKA ASIZIJ.

Leto se nagiba h koncu. V tem času in sploh ob novem letu se sklepajo računi in poravnavajo dolgovi. Tudi me na našem gričku sklepamo račune in želimo poravnati naše dolgove, ki smo jih dolžne našim dobrotnikom. S čim pa naj poravnamo? S čim drugim kakor z molitvijo. Po vsaki sv. maši, ki se služi v naši kapelici se vrstijo očenaši za očenaši, pri katerih je vpleteno presv. Srce Jezusovo, sv. Jožef, sv. Juda Tadej, sv. Anton, Mala Cvetka, božji služabnik Baraga. Vsak očenaš ima svoj ramen. Za naše dobrotnike je odločen sv. Jožef.

V novem letu nas čaka težko delo. Pri pogodbi za zidanje novega samostana je bilo določeno, da se z zidanjem novega samostana začne na pomlad 1931. Pač bi želele, da bi bil sedaj še le mesec april v letu 1930, pa kaj se če, čas beži. Upamo in prosimo ljubega Boga, da se kmalu pričnejo boljši časi, potem, — o potem se bo dobilo več opeke.

Tu in tam slišimo, da nas poprašujejo, ako nam ni sedaj po zimi dolg čas na našem gričku, češ, spomladi in poleti vsaj ptički oživljajo samotni kraj — a pozimi je vse tako tiho, brez življenja. Moti se, kdor tako misli. Ptički so sicer odleteli v toplejše kraje, a imamo druge ptičke-krščene, ki oživljajo

samoto in to so naše gojenke. Takoj po šoli so v snegu, kjer imajo svoj "didldaj". Seveda se ne oglasajo z nežnim žvrgoljenjem, ampak z vriskanjem, večkrat celo kričanjem. Pa kdo jim bo zabranjeval to veselje. Da, tudi zima ima svoje veselje in svojo lepoto.

Pred hišo že par božičnih drevesc čaka na okitje. Pretečena leta smo imele pred hišo le eno smrečico razsvetljeno, a letos bosta dve. En dobrotnik iz Joliet nam je obljubil, da bo vse to preskrbel. Tudi v kapelici bo letos posebno lepo za božične praznike. Na koru kar mrgoli angelčkov. Napravil jih je prav mojstrsko preč. gospod p. Blanko. Ako nam bodo ti krilatci pomagali peti, bo res veličastna polnočnica.

Prav vesele božične praznike in srečno novo leto naj nakloni milo Detece vsem našim dobrotnikom!

V zadnjem času so darovali za novi samostan sledeči: Mrs. Grčar \$7.00, Mrs. Apolonija Knes \$16.00, Mr. Leo Flander \$5.00, Mr. John Dragovan \$5.00, Mr. Šifrer \$2.00, Mr. Math Kremesec \$25.00, Mr. Adamič \$5.00. Božična darila pridejo v prihodnji številki.

## Uporaba mesečnih listkov.

"Kjer sta dva ali trije v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi." (Mt. 18, 20.)

### 1. poglavje.

Izvor žrebanja mesečnega svetnika.

Ta lepa pobožnost se lahko smatra za staro in novo. Stara je, ker jo zasledujemo že v Surijskem življenjepisu sv. Elizabete Turingijske. Surijski poročnik, da je sv. Elizabeta trikrat zaporedoma izžrebala sv. Janeza Evangelista kot mesečnega patrona in da je iz tega sklepala, da ga ji je Bog odločil za posebnega priprošnjika. Tudi Cezarij iz Heisterbacha pripoveduje o podobnem češčenju svetnikov

v več krajih. Nekateri so si tako n. pr. izbrali enega izmed dvanajst apostolov za zaščitnika. Zatekali so se k njemu v trpljenju in ga prosili, da bi jim pomagal zlasti v smrtnem boju.

Za novo smatramo to pobožnost, ker jo je obnovil na poseben način sv. Frančišek Borgija. V hiši njegovih staršev je vladala lepa navada, da so si izmed števila svetnikov izžrebali enega in se posebno izročili njegovemu varstvu in njegovi priprošnji s trdnim sklepom, ga med letom, posebno pa ob njegovem prazniku, pobožno počastiti.

Izredni dušni prid, ki si ga je sv. Frančišek Borgija iz te pobožne navade v domači hiši pridobil, je v njem zbudil misel, to koristno vajo gojiti ne le v svoji hiši, marveč jo tudi širiti. Hotel pa je to doseči s tem, da niso samo za vsako leto, marveč tudi za vsaki mesec žrebali svetnika.

Vsak član družine in hišnih prebivavcev je žrebal svetnika v namen posebnega češčenja. Vsak, ki se je žrebanja udeležil, naj bi njemu namenjenega svetnika sprejel s prepričanjem, da mu ga je Bog odločil kot varuha, pomočnika, priprošnjika in vzornika za dotični mesec. Vsak udeleženec pa naj bi sam storil že zgoraj omenjeni trdni sklep, da bo svetnika ves ta čas, posebno pa na njegov praznik, posebno častil.

Ko je sv. Frančišek Borgija vstopil v družbo Jezusovo, ni opustil te lepe navade, temveč jo je uveljavil, ko je bil izvoljen za redovnega generala, ob splošnem priznanju tudi pri redovnikih.

Tako se je udomačila ta pobožna, dušo blažeča pobožnost vsled ukaza sv. Frančiška Borgija v Družbi Jezusovi. A ni ostala samo tu; razširila se je tudi pri drugih redovih in zlasti v Marijinih kongregacijah.

Pobožna vaja žrebanja mesečnega svetnika je prinesla in prinaša še zmerom obilo duhovnega sadu tam, kjer se izvaja z marljivostjo in gorečnostjo; tudi je uspešen pripomoček, da se Bog časti v svojih svetnikih.

## 2. poglavje.

O žrebanju in vsebini mesečnega listka.

Žrebanje mesečnega listka se vrši zadnji dan vsakega meseca za bodoči naslednji mesec. Uporabljajo se pisani ali tiskani listki, ki se zaradi tega tudi imenujejo mesečni listki. Žrebanje mesečnega svetnika je koristno za duhovno življenje, kajti izvolimo ga za cel mesec kot vzornika za naše krepostno življenje in se priporočamo njegovemu varstvu, njegovi pomoči in priprošnji; sklenemo tudi, da ga bomo posebno počastili ob njegovem prazniku.

Pred žrebanjem naj vsak s kratko molitvico prosi Boga, da mu nakloni oni mesečni listek, ki je zanj največjega pomena v duhovnem življenju.

Med žrebanjem naj se posamezniki ne ozirajo radovedno okoli, kateri listek ima ta ali oni, marveč naj vsak resno premišljuje vsebino svojega listka.

Po končanem žrebanju se opravi kratka zahvalna molitev s prošnjo, da bi Bog vsakemu pomagal izpolnjevati dobre sklepe.

Kar se tiče vsebine listka, ima isti štiri dele in sicer:

1. Ime svetnika in dan, ko praznuje sv. Cerkev njegov praznik.
2. Poučen izrek, ki je povzet iz sv. pisma, sv. cerkvenih očetov ali iz spisov drugih svetnikov.
3. Čednostna vaja.
4. Molitve za gotove osebe in namene.

Vsebina listkov je pojasnjena v nadaljnjih poglavjih.

**Uršulinka.**

## Tine in Cila.

(Idila. — Spisal Marin Miha.)

1.



VAKRAT je poskusil Tine svojo srečo, kako bi se oženil. Obakrat zaman. Prvič tedaj, ko je bila Cila stara kakih dvajset let. Takrat je bila, eh, še močna in lepa. Kajpak, Tine pa tudi v tistih letih, ko fant nosi še krivce za klobukom. Oba pa sta bila revna ko cerkvena miš. In baš zato je Tine mislil: Bo pač izprevidela, da sva kakor ustvarjena drug za drugega! Ona nič, jaz nič! Služita že zdaj oba; čemu bi še pozneje ne mogla; dela je dosti povsod. — Toda, glej spaka! Cila ni mislila tako! Kar na celem ga je odbila. Zakaj? Tega mu niti povedala ni. Kaj mu mari, je rekla.

“Aha, že vem! Tisti Jok tam iz Jelovce! Tisti je, ki ti emša glavo, kaj ne? Tisti muzikant in pijanec . . .”

“Kaj meni mar muzikant in pijanec! Tebi pa tudi ne!” se je odrezala.

Tako ni vedel, ali je ali ni. A ni si mogel kaj, ga ne bi bilo zaskrbelo okrog srca, kadar je videl, da se Jok iz Jelovce hoče nekaj onegaviti okrog Cile. Ko je pa videl, da je Cila iz drugega blaga kot je mislil Jok, je to Tinetu pohladilo dušo in mu dalo upanje za pozneje kedaj . . .

No in res. Izkazalo se je, da od te strani ni bilo treba, da bi bil Tone dvigal glavo in oprezal. Cila je šla že v trideseto, pa je bila še vedno dekla na Ovsenem.

Pa se je opogumil v drugič. Teta Urša v Starih selih mu je nekaj zbolela. Pa je imela teta Urša denar in nikogar svojih. Rogaška, ki ji je stregla, mu je napomnila, da bi znalo kaj biti; to se pravi, da bo Tine tisti, ki bo dedoval za njo. Hišico je namreč imela in nekaj vrta in par njiv v Klančjem bregu . . .

Pa ga glej spaka — v drugič! S Cilo zopet nič! “Ne!” je bil njen odgovor. To pot sicer ne tako



The Bohemian Benedictine Press, Chicago.

**Brezposelna delavka v zimi.**

osorno ko pred desetimi leti, a vendar odločno. Rekla je:

"Tako izprevidim, da ne kaže. Ti nič, jaz nič, to je dvakrat nič. Ne rečem: nekaj imaš prisluženega, jaz tudi. A v zakonu pridejo otroci in rediti in oblačiti jih je treba. Potem so pa skrbi, ko riješ v zemljo in na dušo čisto pozabiš."

"Cila, saj bo teta —"

"Teta lahko živi še dvajset let in kar ima, lahko še sama porabi, ali pa drugemu zapusti. Na tako stvar, ki sama še visi, se ne smeš obešati."

"Pa tvoja kočica . . .," si je upal Tine ugovarjati.

"Moja kočica tudi še ni moja, ampak jo ima še oče. Bog mu daj še mnoog let, čeprav je že star. Kadar bi on umrl, tako mislim, tedaj se preselim gori na Melinje. A kočica je majhna in ima prostora le za enega . . ."

Tinetu je bilo na jeziku, da bi rekel, da bi kočico popravil in razširil. Pa si to pot ni več upal.

In glej jo Cilo: prav je videla. Teta Urša je umrla, pa se je izkazalo, da ima polno dolgov, ki poprej okolica niti ni vedela zanje. V loterijo je vedno stavila, a brez prave sreče. In to ji je žrlo denar, da bo kočica in posestvece komaj zamašilo vrzeli. Tako je, če se obešaš na kaj, kar še samo visi . . . Ej, Cila je previdna ženska! Še rajši jo je imel Tine odslej.

Tine je podedoval po Urši staro stensko uro, ki naj bi mu bila za spomin, da bo molil za rajno. Tako je namreč rekel Frljuga, ki je bil glavni upnik in pravzaprav vse potegnil k sebi. Stara ura torej! Tako svet pelje.

Za Tineta svet ni imel več prave cene. Vse upanje na Cilo je šlo po vodi. Bil je že štirideset, pa še vedno hlapec. Vsi žulji so bili za druge! Sam ne bo imel nikdar svojega doma . . .

Pa čudno, da je Cila bila še vedno prijazna z njim in je rada prišla v taberh v Zavoz, kjer je Tine služil. Ja, celo prijaznejša ko kedaj poprej. Seveda, o kaki možnostni ni bilo govora. Če je Tine hotel kaj napeljati na to, se je zdelo, da bo Cila kar vzklopela. Zato je opustil to.

Nekega dne pa — bilo je zopet deset let pozneje — sta grabila seno v Ježicah nad hišo, in, no, Tine si je zopet upal z besedo na dan.

"Cila, ravno danes je deset let, ko sem te vprašal . . . Saj veš! Takrat si me odbila. Zdi se mi, da te je skrbelo zaradi otrok. No, poglej, zdaj se tega že kar več bati ni treba . . . Oče ti je tudi umrl in tvoja hišica gori na Melinjah je sedaj prazna . . . Jaz sem si nekaj prihranil. Bo tako kakih tri tisoč dinarjev. Ti tudi nekaj! Kaj praviš na to?"

"Kaj pravim na to?"

Cila se je oprla na grablje in se zamislila. Tinetu je tolklo srce kakor kovaško kladivo. Vedel je, zdaj se bo odločilo.

"Cila, reci: ja!" je zaprosil.

"Ne rečem: ne!" se je Cila oddahnila. "Vendar, tako čudno se mi zdi, da bi se midva sedaj jemala, ko se poprej nisva."

"Lej jo!" se ji je Tine zasmel, "zakaj se pa nisva? Ali sem jaz kriv?"

"Ti nisi kriv," je pritrdila Cila. Tine je dobival pogum. Odločno ne ugovarja Cila to pot, in to je nekaj.

"Kaj ti je torej še napoti, Cila? Kar povej mi. Jaz ne vem, kaj bi bilo. Otrok se nama ni bati in —"

"Saj to je! Poglej, saj ravno zaradi otrok je zakon, ali ne?" — se je obrnila Cila.

Tine pa je pomodroval, ker je znal, ker je ob nedeljah popoldne knjige bral, mesto da bi bil hodil po gostilnah.

"To imaš prav, da je zakon zavoljo otrok," je rekel. "To pa nimaš prav, če misliš, da **samo** zavoljo otrok. Kaj pa to, ko si drug drugemu pomagata? Ko on drva navlači skupaj za zimo, ona mu pa opere in pozašije?! In ko on za streho skrbi, da ne teče noter in na sejem gre, da nakupi za hišo; ona pa tačas doma kravo 'glesta' in prešičke krmi?!"

Glej ga Tineta, kako je znal vse lepo povedati! In glej jo Cilo, kako ga je občudovala, ko ji je razlagal svojo modrost. Prav gori vrh strehe v Melinjah ga je videla v duhu, kako maši luknje, ki jih je napravil vihar v slamnato ploskev in kako pritrjuje preklje, ki so že hotele popadati raz sleme, ker se toliko let nihče ni bil pobrigal zanje . . .

Tako ni rekla Cila naravnost: ne, ampak je potolažila Tineta, naj še nekaj časa počaka, češ, da ta čas lahko še kaj prisluži.

Tinetu se je obraz razjasnil. Segel je Cili v roko in rekel: "Naj velja tako. Zdaj bom vsaj vedel, čemu delam in živim. In še bom delal in se trudil! Zate, Cila, in zase — za naju oba. Juhuhu!"

Glej ga Tineta nerodnega: še ukati je znal, čeprav je bil drugače tako moder in nekam počasen!

Pa je preteklo še dokaj časa, preden je bilo misliti, da se bodo uresničile Tinetove nade. Cilin oče je sicer umrl, a bilo je treba počakati še leto žalovanja, ker tako se je spodobilo. Potem se je začel post in bilo je treba čakati še do po Veliki noči. Ko sta bila na belo nedeljo prvič oklicana, so mogli radovedneži izračunati, da je nevesta stara petdeset, ženin pa sedem več . . .

"Stare kosti! Le čemu se zdaj jemljeta!" so go-drnjale ženice.

"Saj res nima pomena — v teh letih!" so pritrjevali možje.

(Dalje prih.)

## Novoletna beseda gospodinji!

Od ust do ust, od srca do srca gredo sedaj te dni častitke: srečno novo leto. Tisoče kart in pisem nosi to božjo zdravico v svet. Srečno novo leto, to bodi tudi moj pozdrav, danes, s katerim Vas iz dna srca nazdravljam. Bog, vsemogočni, ki vodi ladje našega življenja naj odvrne v tem letu od vas in vseh vaših dragih vse nevarnosti dušne in telesne.— Blagoslovi naj vam vsem 365 dni tega leta, da bi vam bili srečni, vere, upanja in ljubezni polni. —

Toda kdor je doživel že mnogo "novih" let in nosi že tri, štiri ali še več križev na svojem ramenu, ta bo rekel, malo malo so take častitke, taka voščila, nazadnje se sreča le njemu prismeji, ki si jo sam izkuje. Tako človek leži, kakor si postelje. Treba je dela, dela, ne samo želj in voščil in upanja. Zakaj Bog pomaga, kdor si sam pomaga. Zadelala si, draga mati. Da, sama si kovač svoje lastne sreče. In ne samo svoje, tudi drugim kuješ ti srečo. Ali se zavedaš tega?

Mati si torej središče družine, gorišče, iz katerega izvira in se izliva ogenj telesnega in duhovnega življenja v vse ude družine, v glavo, ki je mož in druge ude, ki so otroci. Kakoršno je srce družine, tako bo življenje družine. Če je zdravo srce, to je, če si ti krepostna, bo zdrava družina, če se ti zanemariš žena, zanemarjena bo družina. Od tebe je v visoki meri odvisna sreča in nesreča družine.

Ali naj ti pokažem? Čednost tvoje duše je dež, ki daje zemlji tvoje družine rodovitnost, tvoja nečednost sta toča in vihar, ki ugonobita vso rast in zorenje.

Stara tožba, stara in na visoko in široko razširjena tožba žena je: Ah, zakaj so naši možje vse drugje raje, nego doma? Raje ima salun kot dom in flaško raje ko svojo ženo. To je gola resnica, žalibog. Nihče ne more tega tajiti. Kar težko je človeku, kajne? Ko pomisli, koliko nepotrebnega cvenka se tam pocvenka, koliko časa zabije, koliko strupa po dolgi dolini zlije. Časih si človek želi, da bi Bog poslal angelja z veliko metlo, ki bi vse beznine in oštarije pometel s sveta. Pometel bi z njimi toliko nezgod in toliko družinskih bankrotov.

Pa daj roko na srce, ljuba mamica, ljuba potomka Evina. Kaj, ko bi se enkrat resno vprašala: odkod to početje. Že vem, kaj mi boš odgovorila. Mož je štor, nima ljubezni kakor nima obsekano drevo življenja v sebi. Goba je, ki hoče biti vedno vina polna. Družina mu je deveta vas, a karte, kozarci in še kaj več morda so mu nad vse prijetna muzika, po njenem taktu se tako prijetno rieše. Sedaj pa vprašajva moža, kaj pa on pravi na to? Ej, on kot vreden sin Adama bo zvrnil

krivdo na svojo življensko tovarišico. Nikjer drugje bi ne bil raje, kakor doma, pravi, samo če bi bilo mogoče zdržati doma. Zakaj pa ni mogoče? Skomigne z ramami in gre, možiček tvoj.

Če je bolj zajčje sorte, ti ne bo povedal vzroka, če je bolj korajžen, se bo pa izdal: Ej, veste gospod in gospa: človek bi rad imel dom snažen in čist. Če sem ves dan v tovarni in pridem črn domov s tem ni rečeno, da mora biti tudi dom črn in umazan. Če sem jaz ves dan v sajah in dimu in grdobih, bi rad imel dom, ki ne bo poln saji in prahu, da je bolj podoben hlevu kot poštemu domu.

Morda je to samo pretveza, ali prazen izgovor, kakor pravimo. Izgovor, ki je dober, če ga pes na repu prinese, kakor pravimo. Morda je samo izgovor. Recimo pa za slučaj, da to ni le izgovor. Sam sem bil dostikrat že priča zanemarjenosti in nesnage in nereda v marsikaterem domu: miza je stala na glavi, stoli na omari, obleka kar po tleh razmetana,



Slovenska cerkev sv. Janeza Ev. v Milwaukee, Wis.

vse je kričalo, kričalo po snagi, po redu in usmiljeni roki, ki bi jih rešila iz sužnosti nereda. Če ima torej mož smisel za red in snago, za božjo voljo, kako se naj počuti domačega v takem brlogu. — Ali naj se krega, naj se prepira, jezi, preklinja? Enkrat, dvakrat, nazadnje je pa sam sit vsega in si išče dom med vinskimi bratci, ker mu ga žena noče dati kakršnega bi rad imel in bi mu ga lahko dala.

Ja, ja, gospod lahko govorijo in snažno imajo svojo sobico kakor bi jo iz škatljice vzeli, če hočejo, mi pa, ki imamo razne majhne Micke in Janeze in Katree, pa Joe, ki so navidez ustvarjeni samo zato, da delajo nered in nesnago, že vemo, kakšna nadloga je to, držati snažno stanovanje pri toliko otroški golazni. Tako bodo govorile prizadete matere. Jaz jim pa odgovarjam: Razumem, veliko otrok, veliko dela zastonj. Snažiš, pa vse zastonj, nazadnje se naveličaš. Razumem. Toliko truda. Pa daj spoznaj vendar, da se bo ves ta trud bogato obrestoval z zadovoljnostjo in srečo tvojega moža. Veš kaj, ti mamica, ki imaš toliko nerednežev v svoji hiši, pa bi malo omejila svoje obiske pri sosedah in uklenila svoj jeziček za trda vrata svojih zob, da ne bo migal in se udeleževal pri nepotrebnih pogovorih s svojimi vrstniki — ženskimi jezički, ej, koliko več časa bi ti bilo na razpolago za domače gospodinjstvo in domače delo v hiši in koliko več sonca bi potem bilo v družini.

In koliko več sonca bi bilo v družini, če bi bilo malo takih žena, kot sem jih videl nekoč jaz. Cela tropa jih je bila. Šušlanje in šepetanje kakor morje. Bogve, kaj so obračale in obrnile. Pa čuj. Tovarne piskajo. O za božjo voljo, mož bo vsak čas doma. Ob petih pride mož in bo hotel večerjo in vzpršile so se kakor piščeta, ko se skobec zapodi med nje. To je morala biti dobra večerja. Dober apetit, ljubi mož. Pa se jezijo žene in matere, da možje ne marajo biti doma in si iščejo drugje utehe in pokoja. Ja, ko bi ljube žene bile tako dobre in bi boljše postregle kakor strežejo svojim možem, bi možje prav gotovo ne iskali drugje tolažbe, da si privežejo želodec in dušo. — E, saj ni grof, bo že jedel. Pa spacajo nekaj skup, ena, dve, kar časih še morda v korito ščetinčevo ni dobro, kaj da bi bilo dobro za moža trdega delavca, ki se peha od zore do mraka za družino. Žena, žena, stara resnica je, da gre tudi pot do srca skozi želodec. Kajne, da si boš v tem novem letu vzela k srcu to resnico, če je do zdaj nisi poznala. Kaj te stane, če se navadiš točnosti, snage in dobre postrežbe, videla boš, da ti bo ta majhen trud stoterno plačan z vdanostjo in ljubeznijo moža in ne bo nikamor več silil k tujim mizam in ne bo nikoli več iskal drugje, kar bi morala dati ti...

In še tretjo resnico si vzemi k srcu to leto. S kapljico medu ujameš več muh kakor s celim sodom jesiha. Med privablja in kliče, jesiha pa odbija in odganja. Glej, če žena vse leto ne pokaže nobene ga veselja v obrazu, je venomer čemerna in kislá, kakor da bi bila vse sode jesiha na celém svetu popila, pika, zbada, reže, rani venomer, kjer more moža, ali nima pravice mož uiti, še živinče zbeži pred obadi, kaj bi mož ne pred obadom v ženskem krilu? Ne reče nobeden, da nima gospodinja dela čez glavo in skrbi na kupe, da bi morala biti vse leto njena pot z rožami in smehom posejana, ampak toliko bi se pa že lahko premagovala, da bi človek mogel pri njej vsaj zdržati, da bi ne bila neznosna kakor so neznosni brenceljni na paši.

“Mulierem fortem quis inveniet”, pravi sv. pismo. Kdo bo našel močno ženo, močno in tako krepostno, da je ne bo spravila iz ravnotežja vsaka majhna nasprotna sapica, močno ženo in nesebično, ki ne bo mislila, da je ona edina točka, krog katere se mora vse v hiši sukati in vrteti, če ne, naj bodo vsi križi dol. Kaj je res tako hudo, da ne najdemo takih žena? Močnih in čednostnih? Ne. Mnogo je še pridnih žena in mater, ki žrtvujejo svoj dan in svojo noč blaginji družine. Mnogo je še žena, ki so odprti pristan miru in tolažbe svojim možem, kamor se mož vedno zateče v urah težav in razočaranj. In med temi materami ste gotovo tudi ve. Pa veste, da je treba v novem letu tudi novih sklepov, novih sklepov. Kateri bodo vaši sklepi?

Evo jih vam. Kakor doslej, bom tudi zanaprej skrbela, da bo dom res pravi dom, kjer se bodo vsi člani družine čutili domače. Zavedala se bom, da je snaga prva stopnjica do srečne hiše; druga stopnjica je red; da gre ljubezen tudi skozi želodec in je kapljica medu in dobre volje od jesiha in jeze. Med in dobra volja ohranjata mir in družinski pokoj, jesiha in jeza pa razkrajata srečo in blagostanje. Središče si družine, mati in žena, bodi torej res pravo središče, ustaljeno in trdno, ne švigašvagaj sem in tja med grehom in nečednostjo, da ne bo s teboj in tvojo družino tako kakor se zgodi časih s kako polomljeno viktrola, ki nima prave središčne podlage. Tako muziko daje od sebe, da vsi beže od nje, mesto, da bi se naslajali ob njej in se razveseljevali. Vse bo bežalo od tvoje družine stran, pokoj, mir, sreča, mož in otroci in še Bog v tem novem letu, če ne boš žena po božji in moževi volji, če boš stregla samo svojemu ugodju, svoji komodnosti in svojim kapricam. —

Ali si razumela? Tedaj srečno novo leto.

Gospod kaplan.



# GLASOVI

od

## Marije Pomagaj

P. Hugo.



Smrtna tišina je zavlada okrog nas. Narava leži na mrtvaškem odru, s snežnim priom odeta. Vse življenje se je osredotočilo v samostanu. Danes, ko to pišem, bo pa še v njem zamrlo, kakor bi ne bilo več žive duše v Lemontu. Začeli smo letne duhovne vaje, ko se pravi ali ključavnico na usta za en teden, ali pa voz na jezik. Zakaj Gospod je samo enkrat govoril ob gromu in tresku, takrat ko je govoril celemu narodu. Posameznim dušam pa govori tiho, skrivnostno, kakor ženini nevesti. Treba popolnega miru, da ga čuje. V mrtvaški tišini hočemo prisluškovati božajočim glasovom svetonočne himne, ki se že čuje iz dalje, in pripravljati pot Gospodu. Tako upamo, da angeli božji sveto noč ne bodo romali mimo nas in nesli blagovest miru onim dušam, ki razumejo božje mirovne pogoje, ki so: čisto srce in dobra, blaga, dovzetna volja.

Ko bomo tako uredili jaselce svojih src, se bomo pa takoj spravili tudi na jaselce v cerkvi. Brez teh bi ja ne bila sveta noč, zlasti za nas sinove sv. Frančiška ne. Vemo, zunanje jaselce niso bistvo, to so notranje jaselce. Te so bistvo, te so podoba, zunanje so samo okvir k tej podobi. A so tak okvir, brez katerega bi podoba ne bila to, kar je. Škoda, velika škoda, da so mnogi ta okvir zavrgli in si izbrali drugega — božično drevesce. Ne rečem, da ta ni lep, v enem oziru še lepši, sigurno pa niti zdaleka tako prikladen, kakor oni. Dvomim, če deset procentov ti-

stih, ki so zavrgli jaselce in vpe-ljali božične drevesce, ve, da je božično drevesce v svoji prelestnosti, bogatem nakitju in šibeče se raznih sladkih dobrot simbol, podoba plemenitega božjega drevesa življenja, ki ga je nebeški vrtnar vsadil v prej prekletu zemljo, ki je le trnje in osat rodila.

Pa recimo, da je deset procentov takih, ki to vedo in na to mislijo. A kako naj to dopovedo svojim otrokom. Zanje je ta simbolika božičnega drevesca previsoka, je ne razumejo. In posledica tega je, da se jim noč vseh noči, tiha sveta noč pač kot nekaj poetičnega, romantičnega vtisne v dovzetna srca, brez njegove bistva, ki obstoji v tem, da je Beseda meso postala in med nami prebivala. Takih poetičnih in romantičnih noči jim lahko napravijo toliko, kolikor je zimskih noči. Sveta noč pa je le ena. Ne oropajte jih te, ker bi jih oropali najlepših in najsvetejših verskih spominov na otroške dni.

Otrokom jaselce nazaj, če že ne same, vsaj skupaj z božičnim drevescem. Če bodo s telesnimi očmi gledali ponazorjeno skrivnost sv. noči, božje Dete v jasecah, z Marijo in Jožefom, med priprostim pastirci in nedolžnimi ovčicami v hlevcu na betlehemske planjavah, jim ne bo treba razlage svetonočne skrivnosti. Jaselce same so najboljša razlaga. Treba jim bo samo povedati svetonočno zgodbo, kakor jo najobširneje opisuje evangelist Luka in neprecenljiv verski kapital bote naložili v njih srcih,

ki se jim bo celo življenje bogato obrestoval. Saj niso redki slučaji, da koga, ki je pozneje šel za zgubljenim sinom, sveto noč, ko pogreva spomine na dneve, ki so bili, objame tako domotožje po zapravljeni veri, da zakliče: Vrnil se bom nazaj v hišo svojega Očeta. Samo božično drevesce še nikogar ni odtrgalo od drevesa greha.

Mi vemo, da se je naš sv. oče Frančišek poleg Marije in Jožefa najgloblje zatopil v svetonočno skrivnost in našel najlepši okvir zanj — jaselce. In pri teh hočemo ostati. Priproste bodo, malo manj kot one, ki smo jih včasih iz papirja strigli in postavljali. Nič za to, kake so, samo da so. Čim bolj priproste so, tem bolj izražajo one prve na betlehemske planjavah. Tim glasneje oznanjajo ljubezen božjo, ki je zlate nebeške dvore zamenjala z živinsko stajo in s tem dvignila zaničevano uboštvo do kraljevskega dostojanstva.

Ko je starček Simeon prejel v naročje Njega, ki je bil tisočletno hrepenenje vsakega vernega judovskega srca, se ga je lotilo domotožje po večni domovini. — Kaj hoče večerna zarja v zlatem jutranjem Soncu, ki je zasijalo. Zato: Zdaj pusti, Gospod, svojega hlapca v miru, ker moje oči so videle tvoje zveličanje! Starčku Simeonu je podobno staro leto. Ko je čulo, da je vzšlo Sonce, početnik novega življenja, se je začelo poslavljanje od nas. Z različnimi čustvi ljudje stoje ob njegovi smrtni postelji. S tolikimi sladkimi upi so je pozdravili,

ko je mlado stopilo med nas. Sedaj se poslavljajo od njega kot od starega, onemoglega strica, ki jim je nazadnje postal le breme. Nič ne pomislijo, da je vso svojo mlado in moško moč pustil pri hiši. Sodijo po tem, kar je, ne po tem, kar je bil. Enako sodijo staro leto. Res je, upi, ki smo jih stavili vanj, se niso uresničili. Saj so bili tudi pretirani. Zato ni čuda, da smo v marsičem razočarani.

Nekateri štejejo svoje drage, in glej, enega ali drugega, kateremu so za novo leto še stisnili roko in mu voščili srečo, zdravje, blagoslov, ni več, že ga ruša krije. Morda najdražjega med dragimi, ki je bil še poln življenja. Toda, ali poznamo, kako leto v njih dolgi vrsti, ki bi ne bilo kopalo grobov za tiste, ki so se jim iztekla? Poprečno vsako pusti za seboj enako prostrano pokopališče, eno za ljudi, drugo za strte upe in nade. Tudi mi smo dva pokopali, ki sta bila še kakor mlado leto, polno upov. — Eden, Rev. Bonaventura, je po dolgih letih študija komaj dobro dozorel za Gospodov vinograd in z navdušenjem zastavil, pa nam je rekel: Z Bogom, ne da bi nam povedal, kako ga naj nadomestimo. Drugi, Martin Berlec, je bil zapoznani cvet, ves eno samo veliko hrepenenje, da bi skoraj dozorel za oltar. Ni mu bilo daro. Nenadoma je odšel od nas. Niti Z Bogom nam ni mogel reči.

Zadnje čase prav na pragu leta smo zgubili še tretjega, otro-

ka naših bolečin, St. Francis Messenger. Ni umrl. Le opomoči si kar ni mogel, dasi ga je Ave Maria ljubeče kot dobra mamica pestovala in zalagala. Ker se nam je smilil, ga nismo pustili dalje hirati in ne izhirati. Dali smo ga bratom Poljakom, ki so ga sprejeli za svojega. Oni so številno in finančno močnejši, ga bodo lažje postavili na krepke noge.

Toda kaj bi samo to pogrevali, kar nam je umirajoče leto neveselega prineslo. Saj je bil tudi marsikaj veselega vmes. Zatenkrat se zdi, da bomo mi staro leto pokopali, ne ono nas, seveč če ne pride kaj nepričakovanega vmes. Ali ni to dobrota? Z življenjem se še vedro lahko drugačna vrednost kupi. Po smrti se ne da več izbirati, kakoršna je, taka je. In če zdravi stojimo ob smrtni postelji leta, ali ni to kapital, živ kapital, ki vedno nosi več ali manj obresti, ob katerih se človek, kakor že, tolče skozi borbo življenja.

Mi smo staremu letu hvaležni, da gre vsaj tako naprej kakor gre. Suho je bilo res, vsestransko suho, tako, da je naš "save" na stežaj odprt, kakor tabernakelj veliki petek, in vrata do njega je treba samo odriniti. Pa kaj za to. Saj nimamo srca notri. Gотовo, da zlasti zdaj pozimi radi sanjamo o kaki močnejši trdnjavi zoper mraz, in dosledno tudi c sredstvih do tega cilja, a končno smo Bogu hvaležni, da imamo

vsaj tako streho in nam ni treba še izpod te bežati na vse strani. Ko bi ne imeli farme, bi se morala v teh težkih časih družina raziti. S samim skromnim zaslužkom, ki ga imamo, bi bilo nemogoče preživeti 30 ljudi. — Farma nam je kljub suhemu letu toliko dala in daje, da nam ni treba misliti na beg. Če je drugo bolj slabo in pičlo, nam vsaj poštenega kruha ne manjka.

Do sedaj smo ga od peka naročali. A pekove štruce so take, da, če bi razvažavec ne imel zaprtega avtomobila, bi mu jih veter odnesel. Zato si je pa pater John eno novo izmislil. Doma naredimo peč za kruh peči, pa bomo kaj solidnejšega in cenejšega imeli. Ker nam je Bog naklonil še dobrega mojstra v tej stroki, Mr. Brožiča, je postala misel kmalu dejanje. Zdaj imamo tak kruh, da se izplača Očenaš moliti. Tako se od starega leta kljub grenkostim, ki nam jih je nalilo v časo življenja, vendar tudi s hvaležnostjo poslavljamo, za vse dobro in sladko, kar nam je prineslo.

Kaj nam prinese novo? Kdo ve, razen njega, katerega življenje se ne meri po letih, niti po tisočletjih. A to vemo, če je bomo v njegovem imenu, kateremu je prvi dan posvečen, začeli, nadaljevali in končali, ako nam je to usojeno, bo srečno, karkoli nam že prinese. In v tem smislu vsem skupaj in vsakemu posamemu: Srečno novo leto!

## Zahvale, darovi in drugo.

### ZAHVALE.

Javno se zahvaljujem presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu ter sv. Tereziji za uslišano prošnjo za zopetno zdravje mojega sina in pošljem dar \$1.

Jožef, Zorc, Frontenac Kans.

Javno se zahvaljujem Mariji Pomagaj in sv. Tereziji za dobljeno zdravje. V dar pošljem \$1. M. C., Cleveland, Ohio.

Zahvaljujem se sv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu ter sv. Tereziji za uslišano prošnjo in prilagam mal dar.

U. B., Greaney, Minn.

Najlepše se zahvaljujem Lurški Materi božji za zdravje, ki mi ga je izposila in pošljem \$1 v dar.

Johana Drganec, Brooklyn, N. Y.

Javno se zahvaljujem presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu, ter sv. Jožefu in sv. Tereziji za uslišano prošnjo za zopetno zdravje in pošljem dar \$5.

Jerica Vesel, Brooklyn, N. Y.

Javno se zahvaljujem presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu ter sv. Jožefu in pošljem mal dar.

Mrs. K. Gosperi, Butte, Mont.

**Darovi v blagu:**

Mrs. Frances Starman je poslala več obleke, Miss Agnes Hotujec pa razna živila.

Družina Bogolin iz Chicage nam je darovala veliko zastorjev za okna, Mrs. Lamšek pa 4 pare nogavic. Bog plačaj.

**Dar za Cerkev:**

Alojzij Kraus \$1.

**Darovi za lučke pri Mariji Pomagaj in sv. Tereziji:**

Mary Gustin \$1, A. Stiglic 50c, Mary Markovič \$1, Mary Brades 50c, L. Z. 5c, Mary Zobec 60c, Ana Barks 50c, Mrs. Nemgar \$1, Mrs. J. Gesk 50c, K. Kosmerl 50c, A. Lumbert 15c, K. Pavlič 50c, K. Milost 50c, Mrs. M. Kuretič \$2, M. Smrekar 50c, M. Markovič 50c, J. Vidmar \$2, P. Žagar \$2.50, J. Papež 50c, J. Režek 50c, M. Skerlj \$1, M. Kobal \$1.

\* \* \*

Te dni bo obiskal rojake po Ohio in Pennsylvaniji naš brat Antonin.

**Darovi za list Ave Maria:**

Anton Strukelj \$1, K. Gasperi \$1, K. Schannelar \$5, L. Zobec \$1, Mrs. F. Grosnik \$1, Mrs. J. Ivančič \$10, Mary Uljon \$1, Ana Bauks \$1, J. Derganc \$1, M. Kobal \$3.80, U. Babič 65c, J. Bucenel \$2, M. Jakopič \$1, Rev. J. J. Oman \$2, R. Pozler 50c, J. Polajnar \$1, Anton Grdina \$1, J. Pirman \$3, M. Cimperman \$1, K. Pristopec 50c, M. Chernevshe \$1, G. Nemanič \$2.

**Za lemontski samostan:**

Frank Opeka \$5, Ivana Gaspari \$5, družina Tomazin \$5, Mr. in Miss McGraw \$4, družina Bogolin \$5, družina Trinko \$5.

**Člani Apostolata sv. Frančiška so postali:**

Frank Stopar \$2, Ana Bavks \$1, Mary Svigelj \$1, Mrs. M. Hoge \$10, K. Košmerlj 50c, J. Klepac \$1, M. Košmerlj \$1, M. Gornik \$10, Mrs. J. Kirn \$10, C. Za krajšek \$10, A. Novak 50c.

**Za sv. mače so poslali:**

M. Zore \$1, J. Kobal \$1, J. Medved \$2, A. Kozjak \$6, M. Volsič \$1, Zimerman \$1, J. Šega \$2, A. Oražem \$1, Mary Dovjak \$3, Mary Kosel \$1, J. Košmerl \$2, J. Perovsek \$1, A. Umek \$1, J. Rijavec \$1, A. Blackhart \$1, M. Hochevar \$1, Terezija Dolinšek \$1, Mrs. J. Cerak \$1, Antonija Nemgar \$1, K. Košmerl \$1, A. Spicker \$1, M. Kastelec \$1, M. Puhne \$3, J. Perovšek \$1, J. Drašler \$1, Zimerman \$1, M. Jakopič \$1, J. Pintar \$2, M. Toplak \$1, K. Milost \$2, K. Judnič \$1, J. Sikošek \$1, M. Zedar \$1.50, M. Kuretič \$3, Brajkovič \$2, J. Pirman \$1, M. Usnik \$2, M. Smarker \$1, J. Samsek \$1, Bachory \$1, S. Markovec \$3, A. Slobodnik \$1, J. Dolinar \$2, A. Korenchan \$4, A. Korenchan \$1, A. Berus \$1, J. Ancel \$2, John Udovič \$1, A. Možina \$2, A. Vodušek \$2, M. Mežnaric \$1, R. Potočnik \$1, Agnes Rom \$2, J. Jackovski \$4, Mrs. Zupančič \$1, Mrs. Božič \$2, za Antona Dowjak ter \$2 za Franc in Maria Dowjak Mrs. A. Bartol \$2.

## Angleška knjiga o Sloveniji.

**Cenjeni rojaki!**

Naša lepa Slovenija je bila do sedaj skriti biser sveta. Da, biser lepote in miline, vreden je, da ga ljubi celi svet. In vendar, kako malo je znan širnemu svetu. Skrit biser je. Svet pozna divje romantično Švico. Ne pozna pa milo romantične naše Gorenjske ki tako blagodejno vpliva na razrvane živce, ki tako blaži in dviga človeški duh in ga dviga k novemu življenju. Da, kdor je enkrat videl našo lepo Slovenijo, hiti rad še enkrat, še dvakrat, še večkrat, da jo vidi in zopet vidi.

To resnico je začutila gospa Copland, profesorica angleškega jezika na ljubljanski univerzi. Rojena je Angležinja, doma iz Škotske. Deset let je skoraj že tu v Sloveniji. Toda kmalu je sama na sebi začutila resnico omenjenih besedi. Vzljubila je to zemljo kot svojo rodno. Naučila se je slovenščine popolnoma. Porablja ves svoj prosti čas, da preživi na naših gorah, med našim ljudstvom. Ni je visoke gore, katere bi sama še ne obiskala. Pozna vse slovenske vasi.

Bolj pa ko se spoznava z našo Slovenijo, bolj jo ljubi. "Ne, tako krasen biser Evrope, ne sme ostati več skrit", je zato sklenila. "Svet ga mora spoznati, vzljubiti in obiskovati." In lotila se je pisanja velike knjige v angleškem jeziku, da seznani pred vsem ves širni angleško govoreči svet z njim. Razkriti mu hoče vso njegovo romantiko, vso krasoto, pa tudi vso milino in lepoto, da povabi tako ves angleško govoreči svet, da pride obiskat lepo Slovenijo.

"Beautiful Mountains" je naslov te knjige, ki je izšla o božiču in bo v kratkem na prodaj tudi v Ameriki. Družba sv. Rafaela je naprosila blago gospo, da pošlje vsem slovenskim uredništvom v Ameriki po en izvod na ogled in v oceno. Lepo prosimo vse gg. urednike, da jo najprej sami pregledajo in potem vsak v svojem listu priporoče.

Da, rojaki, Slovenija ne sme več ostati "skrit biser". Naše delo in Vaše tam v Ameriki naj bo, da zastavimo vse svoje sile, da ga odkrijemo širnemu svetu.

Starši, gotovo vam je na tem, da se seznani z Vašo lepo rodno zemljo pred vsem tudi Vaši v Ameriki rojeni otroci. Naj jo poznajo, da bodo potem tudi Vas bolje poznali. Naj jo vzljubijo, da bodo tudi Vas bolj vzljubili.

Imate svoje znance in prijatelje med ne-Slovenci. Dajte jim v roke to lepo knjigo. Opremljena je s krasnimi slikami. Pisana je duhovito in gorko, kakor more pisati samo ljubezen.

Gospa Copland je gotovo naredila veliko delo za nas in našo domovino, za katero ji moramo biti hvaležni vsi Slovenci. Knjigo je pisateljica založila sama na svoje stroške. Ker pa ni bogata, in je to tudi od njene strani samo žrtev ljubezni do naše domovine, založila je samo prav omejeno število iztisov. Zato, kdor hoče imeti to knjigo, naj seže hitro po njej. Vsa uredništva bodo gotovo tako prijazna, da bodo pri nakupu rada posredovala. Knjiga stane \$1.00.

Za Družbo sv. Rafaela:

**P. Kazimir Zakrajšek**, preds.



## *Naši mladini.*



### "THE LAITY IN THE LITURGICAL MOVEMENT"

Frank M. Scheringer.



O you remember that glorious passage in the Gospel of St. John (Chapter XV) where Christ says to His followers: "I am the Vine, you the branches"? Have you wondered at the meaning of this text? I often pondered upon it as a youngster and concluded that a profound reason must have urged Christ to use so startling a simile. You well know that a vine and its branches are inseparable; one can't live long without the other; the branches are absolutely dependent on the vine for their life. What was the idea in Christ's mind in using this simile? It is the doctrine of the Mystical Body, the doctrine which the first Christians so well understood and lived by. Every Catholic, when he is baptized, becomes a branch engrafted upon the Vine which is Christ. All the members of the Church form one great big spiritual vine. We are the branches of this vine and Christ is the Vine itself. To drive home the close relationship existing between His Church and Himself, our Blessed Lord used this strong simile. There is yet another magnificent example of this intimate relation between Christ and His Church, which St. Paul uses time and again. In fact it is his favorite picture—one that he loved to draw and explain to the early Christians. He likened the Church to the physical body. Christ and we form a body of which He is the head and we are the members. Whenever you hear or read of the Mystical Body, this is exactly what is meant—namely, Christ and the Church form a body. The body is a living thing, therefore the Church is a living thing. The body's members are not all alike, neither are the Church's. You can't very well write letters with your feet, nor can you normally walk on your arms. Each member has its own duty. "For as in one body we have

many members, but not all the members have the same office: so we being many, are one body in Christ, and every one a member of another." (Romans Chap. XII.) When I say that each member has its duty I mean that those who compose the Mystical Body all have their respective functions, with differences separating each. Thus the laity are not the clergy, the priests are not the Bishops, etc. Yet we all share in the life of Christ, because the Church is the Mystical Body of Christ. When the faithful understand clearly the doctrine expressed by St. Paul and when they come to realize the full significance of it, they will gain a new reverence for the hierarchy and the priesthood of Christ, they will better appreciate their own office in the structure of the Church, and they will draw closer to the Church as it prays, adores, and offers sacrifice. Because the laity are members of the Mystical Body they must have their duties. If we are to talk of the part of the laity in the liturgy, we must know who are the laity. In general, all those who are not clergy, are the laity. That's a vast number, isn't it? Liturgy is, as you already know, the official divine worship of the Church. What part does the laity take in this?

Right now you find the congregation engaged in all sorts of private devotions like the recitation of the rosary, the reading of special prayers to favorite saints, litanies and the like,—devotions which differ greatly from the Mass-prayers themselves. Very few people actually follow the prayers and ceremonies of the Mass as it is being celebrated by the priest at the altar. The crying need today is the return of the Catholics to the spirit which filled the early Christians, the spirit of brotherhood in prayer-life. This can be done best by a return to active participation by all in the liturgy, which is naturally a "social, communal, and unifying thing." Active participation in the liturgy will necessarily produce effects of "a social character which will overflow from the sphere of religion into the

spheres of political, social, and economic life." Why have people generally abandoned the official prayer of the Church in favor of private unofficial devotions? Is it because the Church's prayers are not beautiful, or because they are not as efficacious as the other kind? Certainly not! The liturgical prayers are by far the most beautiful we have, some being formed by Our Lord and others by His Church. Surely God hears such prayers. Why then has liturgical prayer lost its place in the religion of the people? We must search elsewhere for the reason which explains the lack of interest the laity has in liturgical prayer. There is one reason, and it is generally conceded to be the right one. It is because the prayers are recited in Latin. In modern times the use of Latin is what separates the people from the official prayers of the Church. But mark well that this was not always the case, and the Church doesn't say her prayers in Latin so that they will not be understood by the people. The average Catholic today says to himself: "The priest at the altar is praying in Latin, so it must concern himself only. I can't pray in Latin. I can't pray like the priest prays, because I don't know Latin. So what I'll do is recite in English the prayers I prefer, while the priest is praying in Latin. Furthermore the priest is praying from the Missal, but I can't read Latin and therefore I won't use a Missal." But it is a sad mistake to argue in such a fashion. It is quite true that the Church prints her official Mass Book (the Missal) in Latin, but she has the best reasons for doing so. It certainly is not done to keep the knowledge of the real Mass-prayers from the people. As a matter of fact, in the Middle Ages, Latin was the language that everyone used, and from it practically all the modern languages received their birth. Dom Gueranger writes in his "Liturgical Year": "The Latin language was for a long time the bond of the civilized world. Anyone who could speak Latin found himself at home all over the West, and even beyond." The Latin language is the link which connects the past and the present. This seems to be the actual reason for the ignorance of the laity regarding the liturgical prayers of the Church. Is this a difficulty that cannot be bridged? I don't believe it is. The Liturgical Movement today is something which aims to bridge the gulf which has appeared only since the Middle Ages between the priest officiating at the altar and the people in the nave of the Church. One way out of the difficulty is to encourage the laity to study simple Church Latin. This has been attempted in England with most gratifying results. It isn't so arduous a task as appears at first sight, and besides the advantages are tremendous. Just think what

joy and spiritual satisfaction to be able to read the same prayers the priest does at Mass! But even though most of the laity remain ignorant of Latin, there is no reason why they should not profit by the prayers by rendering them in their own tongue while the priest says them in Latin. It is very easy nowadays to get books which give all the prayers either in Latin and English side by side, or in English only.

If we understand and pray intelligently the liturgical prayers, we get to realize more and more our membership in Christ's Mystical Body. We become strong, fervent, aggressive Catholics only in proportion as we grasp the significance of the Liturgy. The Catholic who abides in Christ, and He in him, bears much fruit. He becomes "alter Christus"—another Christ. We see the splendid examples of this in the early Church. The first Christians were in close contact with the liturgy at all times. They lived in it, and through it they lived with Christ as their Model and High Priest; the result was they became model Lay-Apostles. It is a return to this original faith, brotherhood-in-prayer, and active participation in the Sacred Mysteries, that the Church would have the laity experience now. Once more—how can this be done? Pope Pius X in his *Motu Proprio* declares that "Active participation in the most holy Mysteries and in the public and solemn prayer of the Church is the primary and indispensable source of the true Christian spirit." Having this pure Christian spirit, "the faithful should share in the work of the Apostolate both in their public and private life and under the authority of their bishops and priests, in order to help spread the knowledge and love of Christ, and thus earn the title of 'a chosen people, a royal priesthood, a holy nation' . . . And above all they will bring about the rebirth of the individual, the family, society, and the whole world."

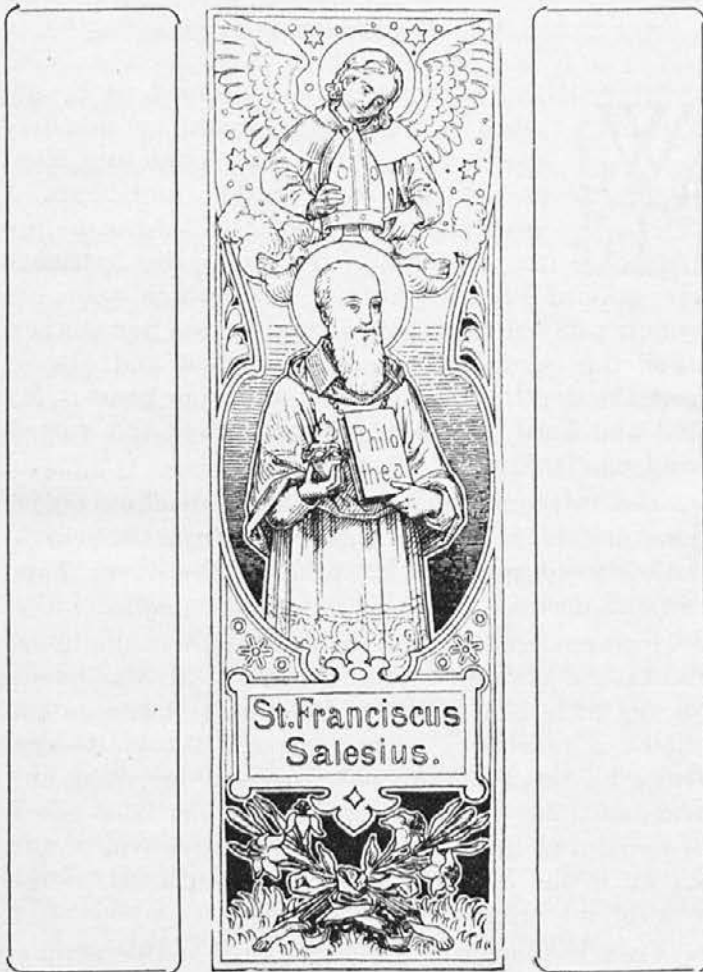
When we speak of the intelligent participation of the laity in the liturgy we mean especially the Mass, which is of its nature the most sublime act of worship we have. "It is the Mass that matters." St. Alphonse Liguori declares that "All the honor that has been rendered to God by the homage of the angels, and by virtues of men, by their austerities, their martyrdoms and their other holy works, could never have given God as much glory as a single Mass." In the prayers of the Mass we must note that the priest is the spokesman, the leader, of the people and certainly this implies co-operation by the people. This co-operation of the priest and people is the sole aim of the Liturgical Revival. Let me illustrate the present lack of co-operation by a rather strong example. If a group of Slovenians

decided to interview the Slovenian Consul at Washington to seek his services at some function, they would naturally choose a spokesman, a leader from their group, who would talk and act for all. Now, when he does speak to the Consul, surely you wouldn't expect the others to be chewing gum, lacing their shoes, dozing off, or admiring the pictures on the wall! Of course not! Everyone would stand at attention eagerly listening to their spokesman and more eagerly awaiting the words of the Consul. And it is precisely in this way that so

they should join in the prayers heart and soul. He recites the prayers always using plural pronouns and adjectives,—we and us and our. After the priest recites a prayer, the acolyte says "Amen". This is an old Hebrew word meaning "So be it"; and it is supposed to express the approval of the people of all that the priest has said in their name. In former times, the people used to answer altogether. Then again at certain periods, the priest turns to the people and says "Dominus vobiscum"—the Lord be with you. Again the acolyte answers in the people's name: "Et cum spiritu tuo"—And with thy spirit. These are just a few instances of how the priest and the people used to alternate in the recitation of prayers, whereas now the acolyte represents the people. Let me give one more striking example. When the first offering of bread and wine is made and the more solemn part of the Mass begins, the priest turns to the people and says "Orate fratres, etc.—Pray, brethren, that my sacrifice and yours may become acceptable to God, the Father almighty." The server then answers in the name of the people: "Suscipiat Dominus, etc.—May the Lord accept the sacrifice at thy hands, unto the praise and glory of His name, for our advantage, and that of all His holy Church." Here we can see distinctly, how the Mass is the sacrifice of the priest and of the people.

Active co-operation of the people in the action of the Mass is the ideal thing. Too often do Catholics satisfy themselves with the minimum—physical presence at Mass. After all, life is a continual striving after ideals, isn't it? Why not reach for this ideal and make it your very own? It has always been the intention of the Church that the faithful assist thus at Mass. Our saintly Pius X said: "You should not pray during the Mass, but pray the Mass." And he was the Vicar of Christ who began the modern Liturgical Crusade which is just a return to active participation of the people in the Mass.

Since this is so, should not every devoted Catholic try his best to actively participate in the Mass, to follow the priest in mind and in heart, to pray with him and act with him? Should not each Catholic strive to thoroughly understand the Mass, its structure, grand sequence, and meaning? To aid in a better understanding of the Mass, its internal structure and the spiritual action taking place therein, and to show how we may best enter into the spirit of this mighty act of worship and derive the greatest fruits therefrom will be the purpose of the next paper.



**The Patron of Catholic Writers.**

many persons act when they attend Mass. They fail to realize that the priest is their spokesman to God. Co-operation with the priest in the prayers of the Mass is the wish of the Church; co-operation of mind, heart, and tongue.

Now, in order to convince yourselves that the Mass really is a collective offering of sacrifice to God, glance at the official text which the priest follows in the celebration of it. At different times he begins prayers with the exhortation: "Oremus"—Let us pray! He means this for the people, that

### THE REAL WEST

Back east, "the west", to me, always brough to mind vast ranches hemmed in by scenic mountains, picturesque rambling homes, countless members of cattle or sheep or horses or buffaloes, and the scantily settled population very righteous or very lawless. Of the Pacific states, our geographies were wont to wax enthusiastic and of them I usually thought in terms of flowers and fruit; scenic beauty and warm winters; rain and movie stars. I wonder if there are not many others whose ideas are just as vague and impractical.

With sensible moderation, those notions of mine would not be so very wrong. Just east of the Rockies and in the unproductive sections on the coast, what ranches there are, are large; but in the more fertile valleys and irrigated regions the land is divided into smaller tracts from which come the wide variety of products the far west is noted for.

This part of Oregon is fairly typical, I suppose, of the many valleys formed by the coast ranges, excluding, of course, the more fertile regions of the Willamette (by the way, "we westerners" put the accent on the seconds and not the third syllable) in northern Oregon, or the Sacramento in California, or the Puget Sound country of Washington. Ours is the Rogue River valley located in the southwestern part of the state, some thirty miles from the California line and perhaps fifty from the Pacific as the crow flies (eighty-seven by the highway. Distances as regards travel are usually lengthened by half as much again because of the circuitous route that must be taken over or around mountains.)

Just a few days ago a party of us climbed one of the nearby mountains and from the summit obtained a fine view of "our world". We could see the valley (some seven or eight miles wide in these parts) lying before us and directly across, the foothills of the Cascades that form the northern boundary of the valley. A little to the northeast lies Grants Pass, a prosperous, pretty city of ten thousand situated on the banks of the Rogue. To the east and west the lowland narrows and is finally broken by small ranges that form smaller tributary valleys. That day (November 20) all the higher mountain tops were white with snow. The wooded hill sides, now after fall rains, are greener than they were in summer but not so beautiful as they must have been a month ago with flaming dogwood, golden and bronze oak, and maple among the green of the pines.

It was a beautiful sight, forming as it were, a huge vessel with an uneven crystal edge, very deep green sides and a gay checkered bottom of red berry patches; soft green alfalfa fields; the somber tracts of plowed fields criss-crossed by irrigation ditches; the silver glimpse of the river and the charming disorder of homes, like toys along the ribbon-like roads.

The ranches on the whole are ten acre tracts and I doubt if any two farmers employ exactly the same method in making a living. The major money crops seem to be gladiola bulbs and small berries, but the valley yields also several varieties of grapes, pears, prunes, apples, sugar cane, hops, peaches; and within its confines are sawmills, lime quarries, gold stakes, dairy and poultry farms, walnut and filbert groves, fish hatcheries, fur farms, and other very remunerative attractions for tourists. You will conclude that this must be a veritable paradise, but I warn you it takes just as much hard work to make the first million here as it does elsewhere. For one thing, markets for fruit and vegetables are poor, as yet; for this is, comparatively speaking, a newly developed region.

Perhaps our best boast would be the climate. The summers are a succession of warm, sunny days and cool nights. It is not the oppressive heat of the middle west even when the thermometer soars above a hundred degrees for there is always relief in the brisk nights. The rainy season begins gradually in late fall and continues till early spring. Foggy and frosty days also make the "winter" here, but rarely snow. They tell me the ground is seldom frozen and that robins and meadow larks remain here all year, and that roses are apt to bloom here at Christmas-time. I wonder if I shan't miss the honest-to-good-

ness Minnesota winters I've been accustomed to! — a crisp, snowy, Christmas, for instance. After all, that is a small part of a happy Christmas. Midnight Mass and Holy Communion make a sweet peace within oneself and the assurance of the love and well-being of dear ones even without the superficial festivities can make an ideal holiday. And now, "Merry Christmas to you all."

The Duches.

### LEGENDS OF ST. FRANCIS.

AND OTHERS

By Ksaver Meško

Translation from the Slovenian

By Albina J. Wahcic

(Continued.)



WHEN the right path continued to be obscure to him, and he could see nowhere the star to guide his direction and way; and after a long search and hours of meditation, he could kneel down before the crucifix on the wall—the precious keepsake of Francis' mother, Pica, which upon her wedding day she received as a gift from her mother. Upon the hard floor he knelt, sighed and prayed from the depth of his troubled, questing heart: "My God and Lord, show me Thou whither and where. Lead me Thou upon the right path!"

Not infrequently he fell asleep kneeling before the crucifix, for his soul was weary from the search, the body scourged and crucified by the storm of unrest and desire.

It happened one day that Francis left the house and turned his steps out of the city. He was bound for the little church of St. Damian, situated on the hillock a quarter of an hour's walk from the city. There he intended to pray and beg for light and peace of mind before the picture of the Lord crucified, painted upon a thick wood panel which was carved in the lines of the body of our Lord, in the form of the cross.

Francis placed an especial trust in this simple, withal strikingly vivid picture. And in these latter days, days of restless searching and spiritual combat, he spent long hours here, entire half days, kneeling there and calling to God to illumine his soul and give peace to his heart.

He did not take the direct road to St. Damian's, but walked by devious paths and from there to the hill. Deeply engrossed in his thoughts he already made his way down across the fields among the green cultivated lands, orchards and pastures. Of a sudden he heard a plaintive cry coming from somewhere: "Have all in truth forsaken me. And now is it my lot to rot here and die an outcast and alone with neither divine nor human help and consolation?"

This distressfully despairing words aroused Francis from his reflections. Troubled and confused, he looked in the direction from whence the sound came. Upon the turf between the street and the hospital of the Congregation of Cross-bearers, where merciful souls sacrificed their lives to the care of those most wretched among the wretched—the lepers, there Francis saw one of these unfortunate sufferers.

Francis halted. Undecided he paused a few seconds; a great battle was fought within him—loathing for the frightful disease and compassion for the suffering human being.

The innate knightliness and kind-heartedness of Francis conquered; with determined step he crossed the road and approached the sick man.

The leper already noticed the approaching youth. He must have recognized him, for even from a distance he already stretched his hands towards him and weepingly beseeched him: "O Francis, son of renowned Bernardon, have pity upon me at least you, help me!"

Francis shuddered involuntarily as he drew nearer and noted the outstretched hands. They were terrifying indeed. The wide sleeves of the soiled hospital garment had slipped almost to the shoulders when the leper had raised his arms; and Francis saw, that the hands and arms were covered with festering boils and ulcers, and open, bloody wounds. The fingers of the right hand were puffed and swollen so that they stood out far one from the other, and the patient would neither bend nor move them. On the left they had for the most part rotted and fallen away, so that the arm reached upwards like a scabious, worm-eaten stick.

Horror and disgust shook Francis. But he heroically overcame the feeling and continued towards the unfortunate one. But the nearer he came the harder he could breathe. The entire surrounding atmosphere seemed to be permeated with the foul and fetid stench which was emitted from the mouth and wounds of the leper.

Although faintness attacked him, yet Francis shook it off by force. But when he stood before the leper and saw plainly and close at hand his horrible face, without a nose, without lips, all corrodible and torn, much more frightful than the face of a corpse, he almost collapsed. So great and nauseating was the feeling that took possession of him, that he felt a sharp pain in his chest and in the pit of his stomach and involuntarily he spat. The horror insurmountable now overcame him and he turned and fled with all haste directly across the fields over sharp stones and among the palms up towards the chapel of St. Damian. He still heard the wailing, despairing calls of the living corpse, but he

could not distinguish the words, so rapidly and unrestrainedly he hurried.

Trembling in perspiration throughout from the horror and the nausea which poured in waves over the inmost depths of his heart, he reached the church, gasping for breath. He knelt down upon the cool floor before the Crucified One, where he generally knelt, only next to the wall, so that he could rest his head and shoulder against the wall.

There was a choking sensation in his throat, he could breathe only with difficulty. He was unable to begin to pray; it seemed to him that at any moment vertigo must overcome him and soon he would collapse to the floor.

In this acute suffering he half closed his eyes as if he hoped that thus he could more easily and sooner blot from his memory the terrifying picture of the leper, whom he still saw before him in all its vivid plainness and horror as before upon the field. He hoped more or less subconsciously to become calm sooner, and that his heart would then more freely and more joyously raise itself to heaven's heights, his soul would drown itself more completely in the bottomless depths of the mysteries of God.

Thus with eyes half shut he gazed upon the picture of the Crucified One.

Suddenly through his veins and throughout his whole body there coursed a peculiar fever, yet more terrifying and painful than before at the sight of the leper.

(To be continued.)

## PISMA

Dec. 19, 1930.  
Pueblo, Colo.

Dragi striček:

Prosim, priobčite te-le vrstice v Ave Mariji. Najprej Vam voščim vesele božične praznike in srečno novo leto. Pišem prvič po slovensko, zato je bolj slabo. Prosim, ne vrzite je v koš. Hodim v St. Mary's School in sem v petem "grade". Sestra, ki me uči se imenuje Sister Pancratia. Imeli bomo igro in tudi jaz bom v njej.

Lepo Vas pozdravim.

Frank Slak.

Fredonia, Kans.  
Nov. 23, 1930.

Dragi striček:

Že dolgo je, odkar sem vam nazadnje pisala. Ko so bile počitnice sem morala delati na farmi. Meseca julija smo pa imeli 4 tedne poletno katoliško šolo v Fredoniji. Dve sestri sta prišli, mi smo pa šli vsaki dan v šolo, čeprav je 9 milj daleč. Pet nas je bilo iz naše hiše. Zadnjo nedeljo v juliju sta dve moji mali sestrici šli k prvemu sv. obhajilu. Ravno takrat sta bili naši sestri pri nas. Tako so bile enkrat 4 sestre pri maši, kar tukaj ni navada. Pozdravim Vas,

Frances Bambick.

Dragi striček:

Tudi jaz bi rad prišel k Vam na "corner". To leto je bilo zame prav veselo na farmi. Pomagal sem očetu delati, kar me prav veseli. Ljubim konje in rad se vozim po polju. Prav lepo je bilo tudi, ker je prišel iz Chicage moj brat Anton in ker sta

bili pri nas tudi moji dve sestri, Sr. M. Margareth in Sr. Michaela. Želim Vam vesele božične praznike.

**Alojz Bambick.**

1925 W. 21st St.  
Chicago, Ill., Nov. 24, 1930.

Častiti gospod urednik:

Že dolgo se nisem oglašila v našem ljubljenem listu Ave Maria. Sedaj, ko je Božič blizu, pa moram napisati par vrstic V šoli sv. Štefana se je začel otročki vrtec in je vsem priljubljen, posebno pa našim malčkom in dobrim sestram. Pa tudi ko Father pridejo, so ti mali pri njih. Sedaj pa želim, da bi letos sv. Miklavž ne pozabil na nas. Posebno pa želim, da bi se oglasil z mnogimi darili pri naših malčkih. Pa tudi na Vas, urednik, ne sme pozabiti. Sedaj Vam pa voščim vesele božične praznike in ravno tako tudi vsem čitateljem Ave Marije.

Srčno Vas pozdravlja učenka osmega razreda šole sv. Štefana,

**Barbka iz Chicage.**

Chicago, Illinois,  
1929 W. 19th St.,  
November 21, 1930.

Častiti gospod striček:

Rada čitam pisma otrok v Ave Mariji, pa bom še sama eno napisala. Naša mamica je dobra. Ne pusti nas po "štritu" se igrati. Moramo se doma učiti. Imam dva brata in eno sestrico. Hodimo v šolo pri sv. Trojici. Ta mala Kristina hodi v I. razred in uči jo sestra Adolorata. Brat Jožef hodi v III. razred k sestri Krizanti, brat Matevž pa v IV. k sestri Ancilli. Mene uči sestra Aurelia. Vsi imamo dobre "report karte".

Pri nas v cerkvi je lep nov kip svete Terezije. Ako ne boste vrgli tega mojega pisma v koš, bom še drugič kaj napisala.

**Anna Krapec.**

Cleveland, Ohio, Nov. 25th.

Velečastiti gospod urednik:

Zopet se oglašam v listu Ave Maria. Naj vam povem, da želim da bi list Ave Maria postal tednik. Tako ga namreč jaz rada berem, čeravno sem zelo zaposlena. Stara sem 8 let, in hodim v "St. Mary's" šolo. Sem v tretjem razredu in vsako jutro grem k sveti maši. Do sedaj še nisem nobenkrat zamudila. Moji učiteljci je ime Gertrude Lusy. Ona je tudi moja Piano Teacher. Zelo je zadovoljna z mano. Pravi, da se lepo učim. Končno Vam, gospod urednik želim vesele božične praznike in srečno novo leto.

**Annabelle Kraus.**

112 Michigan Avenue,  
Gilbert, Minnesota.  
October 30, 1930.

Častiti Fr. Odilo:

Naj se tudi jaz oglašim iz Gilberta. Ko ste bili zadnjič v Gilbertu, smo bili malo pokregani, češ, da nas naše slovenske matere nič ne učijo svojega jezika. Pa ste se malo zmotili. Jaz sem stara deset let in hodim v šolo v šesti "grade". Pa tudi svojo mamico prosim zvečer, da me uči slovenski brati in pisati. Tolike že znam, da morem že sama napisati slovensko pismo in tudi vsako slovensko knjigo prebrati. Od zadnjega časa, ko ste bili tukaj, me še bolj veseli slovenščina. Vendar Vam dam čast in hvalo, ker ste nas pokregali. Tiste svete pesmice, ki ste nas jih učili, pojem vsaki dan, ko se spomnim nanje. Noben dan ne preide, da jih ne popevam. Zdaj pa končam svojo pisavo.

Povem Vam še, da grem vsaki dan v šolo. Učim se toliko, kolikor morem. Želim, da bi se v kratkem zopet k nam povrnil. Srčni pozdrav Vam in uredniku Ave Marije.

**Mary Simanovich.**

7 A R. I. Mt. Assisi.

Dragi striček:

Zahvalim se Vam, da ste prišli na našo igro. Upam, da se Vam je dopadla. (Seveda se mi je!—Urednik.)

Dne 6. dec. pa je bilo zopet nekaj posebnega. Prišel je namreč Miklavž z darili — in parkelj s "ketnami". Komaj smo mu ušle, da nas ni dobil.

Vse kaj drugega pa je bilo okoli 10. decembra, ko sem dobila pismo, da je moja mama zelo bolna. Smela sem iti jo obiskat v bolnišnico. Uboga mama, komaj me je spoznala. Ne smem misliti, kaj bi bilo, ako bi umrla. Ljubi Bog daj, da ozdravi; potem bodo zopet veseli božični prazniki.

Vas pozdravlja,

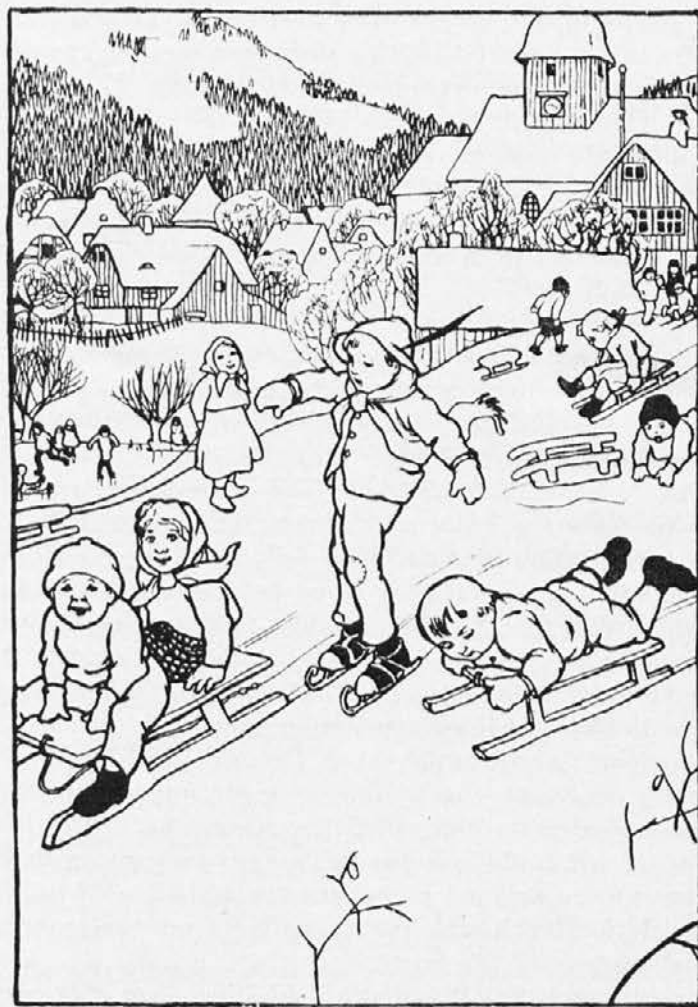
**Stephanie Slapnick.**

7 A R. I. Mt. Assisi.

Dragi striček:

Spet se oglašim na našem "cornerju". Zadnjikrat sem pisala, da bomo imeli igro. Sedaj pa je že minula. Jaz sem bila "Nežika", ki je zgubila raj. Zato je bolje, da nihče ne zabavlja in se ne jezi na Adama.

Miklavž in parkelj sta nas obiskala. Jaz se nisem nič bala, a ko me je hotel parkelj z verigami zvezati, pa sem jokala. Vse



smo dobile dobre stvari.

Prav vesele božične praznike in srečno novo leto  
Vam želi

**Barica iz Lloydell.**

7 A R. I. Mt. Assisi.

Dragi striček:

Naznamim Vam, da nisem več v Jolietu, ampak na gričku Assisi. Par dni mi je bilo dolg čas po dragih domačih a sedaj sem se že privadila — saj vem, da je na svetu vse minljivo in da ločitev mora enkrat priti. Tu na gričku Assisi nas je sedaj 21 deklic a še bodo prišle. Iz Jolietu smo štiri: tri Slovenke in ena Hrvatica.

Blizajo se božične prazniki. Želim Vam in vsem mojim dragim, da bi jih obhajali prav veselo in zadovoljno.

Vas pozdravlja,

**Frances iz Jolietu.**

Dragi stricček:

Od mene še niste nobenkrat slišali. Sedaj sem pa blizu Vas in tako se že moram enkrat oglasiti. Od 10. dec. sem na gričku Assisi. Meni se tu dopade. Rada bi videla, da bi še prišlo več deklic iz Jolieta.

Dne 15. februarja bomo sprejete v postulacijo.

Voščim Vam prav vesele božične praznike in srečno novo leto.

Metka iz Jolieta.

7 A R. I. Mt. Assisi.

Prečastiti gospod urednik:

Vesela sem, da zopet lahko pišem. Za svoj god je prišel Miklavž na naš griček. Bilo je že precej — pozno. Seboj je pripeljal tudi parkeljna. Vse smo se ga bale ker je tako rožljaj z verigami. A Miklavž je bil priden. Prinesel nam je dobrih stvari; na zadnje še je malo zaplesal in pel.

Sedaj se že veselimo božičnih praznikov. Želimo Vam, da bi jih obhajali prav veseli in zadovoljni.

Vas pozdravlja,

Martha.

7 A R. I. Mt. Assisi.

Dragi stricček:

Že zopet pridem na "corner", da vam povem, kako smo bili prestrašeni na Miklavžev večer. Nekako pol osmih zvečer je prišel Miklavž in črni parkelj s "ketnami". Ker smo lepo molile, ni nobene parkelj pograbil; a dve bi skoraj morale z njim. Miklavž nam je podelil dobre stvari.

Naša igra "Izgubljeni raj" je bila all right. Prišlo je precej ljudi.

Tri deklice so prišle iz Jolieta; šle bodo v High School.

Voščim Vam vesele božične praznike in želim, da bi Vam Jezušček kaj prinesel.

Pozdravlja Vas,

Milka iz Burton.

7 A R. I. Mt. Assisi.

Dragi stricček:

Naznamim Vam, da je prišla mama po me, da grem na božične počitnice. A še ne smem oditi, ker pride v četrtek zopet naš profesor iz Jolieta; tako še moram par dni počakati. Dolgi bodo ti dnevi, a kaj se če: v samostanu se mora ubogati.

Jaz že komaj čakam, da vidim svojega očeta, brata in sestrico, a mamam imam tukaj.

Vesele božične praznike

Vam želi

Helen Kness.

808 Oak Street,  
Calumet, Michigan  
Dec. 19, 1930.

To the Reverend Editor:

Just a word of appreciation for the articles on Liturgy which are appearing in the Ave Maria. It was only by chance that I picked the magazine up when it came and glanced casually through it. It was with the greatest pleasure that I happened on this particular article. I have heard about this Liturgical Movement which is doing its good work in the world, but only in rather vague words. It seems to me that these articles should have great good effect. They are expressing in simple, clear, and fine English some very profound truths. And needless to say that it will be in the manner that they are applied to indi-

dual spiritual lives that they will count most, and this aim seems to be the real purpose of the author's work. I hope that others like myself find the articles of value and interest. My sincere appreciation to the author!

Wishing you more success in your nice magazine,

I remain,

(Miss) Amelia Jean Shutley.

## IN THE REALM OF BOOKS

By Albina J. Wahcic

Florence Ryerson and Colin Clements: THIS AWFUL AGE (1930)

D. Appleton & Co., N. Y. and London.

Edith Olivier: THE TRIUMPHANT FOOTMAN — A Far-cical Fable (1930)

The Viking Press, N. Y.

These two books are similar in this respect, that both of them have as principals, characters interested in make-believe.

In *This Awful Age* the heroine is an enterprising young miss of twelve known by the romantic name of Jane Jones who enjoyed to make-believe she was an orphaned daughter of a Spanish nobleman; at another time, a distinguished actress of the legitimate stage. In all these many roles her parents and acquaintances were aware of her play-acting.

In *The Triumphant Footman* the hero is the enterprising young man, Alphone Biskin, footman in a well-to-do English house in Florence. His play-acting is brought into real life when he impersonates the Spanish Director of Arts and later when he becomes the Vicomte de Beaujeu, a descendant of the famous and noble De Bisque family.

These two stories are quite interesting as they are both written well, and taken collectively they show that child or grown-up, man or woman, the land of make-believe is not beyond either.

\* McLaughlin, Mary Beatrix: *CHERIE AT THE SACRED HEART*.

Benziger Brothers, N. Y.

"The adventures of Cherie, a little French girl in America, are brilliantly continued in *Cherie at Sacred Heart*.

"Miss McLaughlin, the author, again presents Catholic girls with the adventures of Cherie, the charming little French girl who has come to America.

"This time we follow Cherie through a pleasant and thrilling year at a boarding school with her cousin Nell, and her chum, Betty; she has no end of good times. The book also has its serious moments as, for instance, when Cherie rescues a child from death at the risk of her own life.

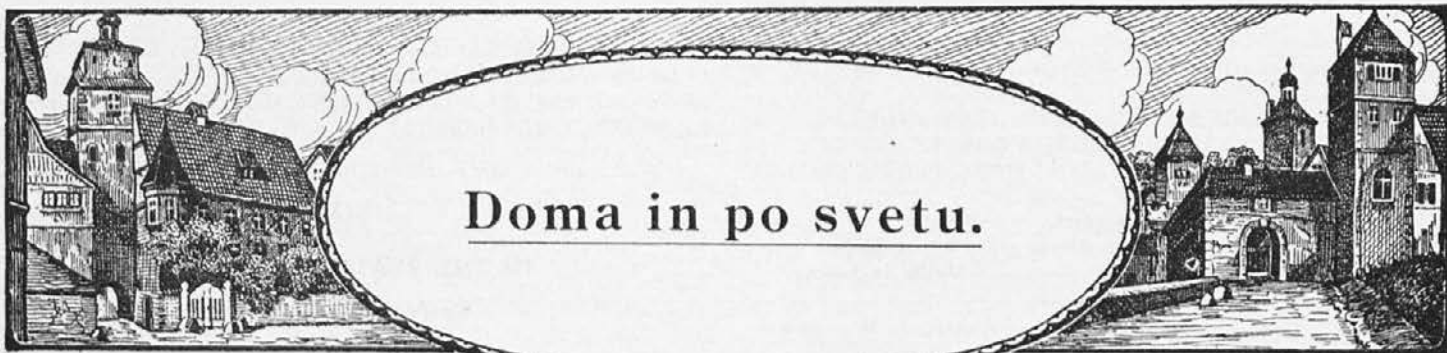
"The book is soundly and naturally Catholic.

"Cherie will continue to find a warm spot in the hearts of many Catholic girls and this book, we are certain, will make her a favorite with many more.

"Girls who read it cannot fail to be favorably impressed with life in a Catholic school. Sisters who are fostering Catholic higher education will do well to place this book in their pupils' hands."

—Catholic Universe Bulletin, November 7, 1930.

*Morebiti pomišljate, kako novoletno darilo bi poslali temu ali onemu Vašemu znancu in prijatelju. Najbolj ga boste razveselili, če mu pošljete Baragov Ave Maria koledar ali če mu naročite list Ave Maria. Koledar stane 50c, Ave Maria pa \$3.00 na leto.*



## Doma in po svetu.

Namesto drobnih vesti, katerih sem se posluževal, da sem v njih povedal najnужnejše novice ali pa pokrtačil, kar je bilo pokrtačiti potrebno, sem z novim letom pričel s posebnim oddelkom. Tukaj bom sam včasih kako povedal, večkrat bom pa zraven tega dal besedo še drugim. Sem bom dajal zlasti poročila iz naselbin in razgled po svetu.

Ameriška navada je, da imajo uredniki v vsaki številki svoje uvodnike. V starem kraju navadno nimajo nabožni, znanstveni in drugi listi takih uredniških uvodnikov, pač pa jih ima dnevno časopisje. Ameriška navada je sama na sebi zelo na mestu in poklicni uredniki t. j. taki uredniki, ki se pečajo samo z uredniškim poslom, so se je skoro dolžni držati. Tudi jaz bi se te navade zelo rad oprijel, dasi nisem poklicen urednik. Žal, da večkrat komaj dobim časa, da doposlano stvarino pripravim za tisk in jo potem uredim, večkrat pa tudi kdo drug reši kako dnevno vprašanje tako dobro, da bi je sam ne mogel bolje. Znaprej se bom skušal bolj ravnati po razmerah in bom zlasti tedaj povedal svoje misli, ko mi bo prostor to dopuščal. V tej številki sem ravno malo "kratek" z njim, zato bom prihodnjič daljši.

V božjem imenu pričenjamo zopet novo leto. V življenju posameznika je razdobje, enega leta precej široko in ni brez maihnega pomena za njegov razvoj. Manjšo vrednost in pomen ima leto za narode in države, na videz brez pomena pa je, če je denemo poleg večnosti ali je z njo primerjamo. Predvsem iz enega vidika pa ima leto tudi z ozirom na večnost velik pomen, to je verskega namreč. Če je bilo leto polno dobrih del, če je bilo darovano Bogu in zveličanju naših duš, če se je povžilo v čast božjo, če je vtisnilo blag spomin v srce našega bližnjega, tedaj je dragoceno tudi z ozirom na večnost. Da bi bilo ravnokar započeto novo leto dragoceno z ozirom na večnost in da bi obrodilo mnogo dobrega sadu v naših srcih, to je moja najboljša srčna novoletna želja. Naj je bodo deležni prav vsi naši naročniki, dobrotniki, zastopniki in sotrudniki!

Ob novem letu se navadno vsak izmed nas ozre tudi nekoliko nazaj in pregleda svoje delo in svoje zube, svoj napredek in svoje nazadovanje v pretečenem letu. Prav je to in koristno. Nič manj koristno in dobro je, če tudi ameriški Slovenci

pogledamo malo nazaj in premislimo, kako je bilo v z nami v pretečenem letu. Ali smo napredovali, ali smo nazadovali? Napredovali smo gotovo v spoznanju in navdušenju za svojega največjega misijonarja, svetniškega škofa Barago; nazadovali pa smo vsaj po svojem številu, če že ne v čem drugem. Tako bi v dveh stavkih odgovoril na stavljeno vprašanje. Baragove slavnosti v l. 1930. so razgibale naše versko življenje in mu dale ognja svetega navdušenja. Po tisti poti, po kateri je hodil Baraga, hočemo hoditi tudi mi. Posnemati ga hočemo in se žrtvovati za božjo stvar. Otresti se hočemo svetnega prahu in v svojih molitvah se bomo spominjali tistih, ki se živalim podobno plazijo po zemlji in hitijo od uživanja do uživanja. Žal, da je mnogo takih tudi med našimi rojaki. Namesto, da bi vendar enkrat prišli k spoznanju in se vrnili v Očetovo hišo, se še ponašajo s svojo nevero in s svojim podlim življenjem ter poleg tega pohujšujejo druge. Med tem ko so dobri rojaki vsi navdušeni za Baragove verske vzore, teptajo ravno iste vzvišene vzore slabi rojaki in jih brezvestno blatijo. Že to je en minus, minus v verskem oziru.

Ameriški Slovenci pa smo podvrženi tudi nazadovanju v narodnem oziru. Naše število se vedno bolj krči. Če bi mogli zvedeti, koliko rojakov umre vsako leto v posameznih naselbinah, bi z njihovi številom zamogli izračunati, koliko let bomo še živeli kot narod v Ameriki. Z vsakim starejšim Slovincem, ki leže v grob, se krči naše število, ne da bi dobilo nadomestilo v mlajšem rodu. To je bridka resnica. Te resnice se zavedaio ne samo naši listi, ampak tudi naše Jednote. Zato navezujejo nase tuka rojeno mladino. Kolikor mi je znano se naši listi ne poslužujejo angleščine, da bi "angležili", ampak zato, da bi ohranili mladino vsaj v idejni zvezi s starimi, ker je ne morejo ohraniti v narodni. Da bi bile Jednote močnejše, bi se rade združile v Južnoslovansko bratsko federacijo. Seveda se bodo morale združiti le tedaj, če se ne bodo vmešavale v take stvari, ki nimajo z zavarovalnino nič opraviti.

Med rojaki, ki legajo v grob so tudi razni odlični ameriški Slovenci in duhovniki. Predlanskim smo zubili Fathra Pakiča in v. Vincenca Schifferria. Dne 3. dec. 1930 so na nemški župniji v Comfrey Minn. pokopali REV. ALOJZIJA KA-

STIGARJA. Rojen je bil v vasi Straje na Dolenjskem. Ta vas spada v Baragovo rojstno faro Dobrnič. Po končanih gimnazijskih in teoloških študijah je bil v Ljubljani l. 1887 posvečen v mašnika. L. 1891 je prišel v Ameriko. Najprej je deloval na raznih župnijah St. Paulske nadškofije, nato pa je l. 1904 ustanovil slovensko župnijo Marije Pomagaj v West Allis, Wis. Ravno tam je ustanovil tudi slovaško župnijo sv. Štefana. L. 1907 je šel na župnijo v La Salle, Ill., kjer je ostal 7 let. Za tem je bil nekaj časa župnik slovenske župnije na Willardu, Wis. Kmalu pa je pustil to župnijo in se preselil na nemško comfreyjsko župnijo v Minnesoti. R. I. P. — En mesec poprej je umrl na svoji vili v Hartbergu blizu Gradca akademični slikar IVAN GOSAR. Rodil se je v Duplah na Gorenjskem. Izšolal se je na umetniški akademiji v Monakovem na Nemškem. Najprej je deloval v domovini, približno pred tridesetimi leti pa se je preselil v Ameriko. Najlepši spomin si je postavil s slikami v cerkvi sv. Štefana v Chicagi, Matere božje v Waukeganu, sv. Družine na Evelethu, Minn. V Ameriki zapuščal hčer Vido in sina Cirila. Slednji se šola v semenišču sv. Bonaventure in bo prihodnje leto bel novo mašo. Naj bo slikarju Gosariu ohranjen časten spomin med ameriškimi Slovenci!

Zraven odličnih Slovencev in duhovnikov legajo vsaj polagoma v grob tudi slovenske župnije. Pred par leti je zgubila slovenskega duhovnika župnija sv. Barbare v Springfieldu, Ill., nedavno pa se je isto zgodilo s slovensko župnijo v Rock Springs, Wyo. Po marsikaterih župnijah so že poleg slovenskih potrebni tudi angleško govoreči duhovniki; seveda radi mladine. Precej pa se jih kljub vsemu v verskem oziru zelo hvalevredno razvija. Med temi naj omenim samo ŽUPNIJO SV. VIDA V CLEVELANDU, kjer ravnokar zidajo veličastno slovensko cerkev, ki bo menda največja izmed vseh dosedanjih naših cerkev v Ameriki. Na Zahvalni dan l. 1930 ji je sam clevelandski škof Rt. Rev. Jos. Schrembs blagoslovil vogelni kamen ter se ob tej priliki zelo pohvalno izrazil o Slovencih. Nova cerkev bo stala \$250,000 in bo gotova v septembru. Poleg cerkve bo postavljena tudi nova župnišče. Želeli smo približiti sliko nove cerkve in tudi pola-

ganje vogelnega kamna, pa se nam ni posrečilo dobiti zaprosenih "cutov".

\* \* \*

Javiti moram tudi veselo vest o srebnem jubileju dveh slovenskih duhovnikov v Ameriki, Fathra Gladeka in Fathra Modra. Prvi je za župnika v Milwaukee, drugi pa v Bridgeville, Pa. Isti mesec ko ta dva je pa slavil 30 letnico mašništva slovenski župnik pri sv. Štefanu, Rev. Anzelm Murn, O.F.M. O vseh treh je pisal "Amerikanski Slovenec" in po njem bom posnel svoje poročilo. Preden pričnem, izrekam vsem trem iskrene čestitke.

1. REV. LUKA GLADEK. — V sredo dne 17. decembra je slavil preč. g. Luka Gladek, župnik slovenske župnije sv. Janeza v Milwaukee, petindvajsetletnico dela v vinogradu Gospodovem.

Preč. g. Luka Gladek se je rodil 17. oktobra 1880, v župniji Stara Oselica na Gorenjskem. Gimnazijo je obiskoval v Kranju od leta 1893 do 1901. V Ameriko je došel dne 14. novembra 1901. V mašnika je bil posvečen dne 17. decembra leta 1905 v Steelton, Pa. Tam je bil nekako 6 mesecev za kaplana pri preč. g. Ažbetu. Potem je bil nastavljen kot kaplan v mestu Lewistown, kjer je služboval 18 mesecev. Nato je bil pol leta župnik v Shamoken, Pa., 6 let pa v Mt. Carmel. Tedaj je bil imenovan za župnika v Steeltonu, kjer je pastiroval celih 13 let in pol. Zatem je prišel v Racine, Wis., kjer je župnikoval leto in pol ter nato prevzel župnijo sv. Janeza v Milwaukee, Wis. Tukaj je že eno leto za župnika.

2. REV. ALBIN MODER. — Srebrni jubilej mašništva je obhajal dne 17. decembra Rev. Albin F. Moder, župnik na fari sv. Barbare v Bridgeville, Pa. Tam župnikuje že od leta 1912, in prišel je tjakaj po smrti čč. gg. Rev. Zalokarja in Rev. Tuška.

Jubilant je bil rojen v Trebnjem na Dolenjskem. Kot gimnazijski dijak je študiral v Novem mestu in Ljubljani; bogoslovne študije pa je izvršil v St. Paulskem semenišču od pokojnim nadškofom Irelandom. Od tam je bil po harriburškem škofu zaeno z Rev. Luko Gladekom v Overbrook, Pa., posvečen v mašnika in sicer dne 17. decembra 1905. Prvo slovesno sv. mašo pa je bral na dan pred božičem, 24. decembra 1905, v cerkvi Matere božje v Pittsburghu, Pa. kjer je bivala njegova rodina.

Ko ga je poklical Gospod v svoj vinograd, mu je dal delo težaka, trpina, katerega se pa mladi duhovnik ni kar nič ustrašil. Zavihal je rokave in hajdi na delo. Kot kaplan je deloval na ameriških župnijah vzhodne Pennsylvanije, v Shamokenu, Berwicku, Lebanonu, kot župnik na slovaški župniji v Mt. Carmelu in Cornwallu, Pa. Od tam si je izprosila od svojega škofa dovoljenja, da je mogel delovati med svojim narodom. Prišel

je med Slovence v Springfield, Ill., kjer je spomladi l. 1911 ustanovil tamošnje slov. župnijo sv. Barbare. Težavno delo je bilo to, tako da mu je celo zdravje odpovedalo. A njegov jekleni značaj in volja sta tudi to oviro odstranila in na novo delo se je podal, ko je okreval. Župnijo sv. Barbare je prevzel Rev. Šaloven a on se je podal nazaj v državo Pennsylvanijo, v kateri je upal utrditi si rahlo zdravje. Župnija sv. Barbare v Bridgeville je bila ravno izpraznjena. Zasedel jo je in na njej še sedaj deluje. Nekaj ima Slovencev a večina katoličanov je drugih narodnosti.

3. REV. ANZELM MURN, O.F.M.

V Chicagi se spominjamo dneva, ko je pred tridesetimi leti naš. č. g. župnik Anzelm Murn stopil pred Gospodov altar, da daruje prvo daritev sv. maše. Pred petimi leti je moral gospod župnik v staro domovino, da zatisne svojim staršem oči za smrt. Imel je takrat še to priliko, da je povezal očeta in mater za zadnje dni v zlati zarji poroke. Takrat se srebrnega jubileja našega pionirja nihče ni spomnil, zato se ga danes tem bolje spominjamo.

Pionirja? Da. Duhovniki pred dvajsetimi leti so bili pionirji verskega in narodnega življenja Slovencev in med njimi je bil tudi Father Anzelm trden stebel verske pravice in slovenske pravde v Ameriki. Morda bi brez njega zrodovina našega življenja tam na spodnjem vzhodu drugače izgledala. Prekmurškemu narodu je postavil krasno cerkev v Betlehemu, v osrčju Pennsylvanije. Še danes mu je prekmurski narod hvaležen za to veliko delo. Cerkev sv. Jožefa v Betlehemu je velika in lepa cerkev, lepa in velika, kakor jih je malo naših slovenskih božjih hramov tu v Samovi deželi. Organiziral je tudi v New Yorku slovensko cerkveno družino. Poleg slovenske je dal početek hrv. naselbini v New Yorku. (Hrvati so danes naseljeni krož 50. ceste.) Delal je med njujorškimi Slovaki in bil precej let kaplan v cerkvi sv. Nikolaja, ki je matica nemških cerkev v njujorški državi. Soustanavljal je slovaško-češko faro v Rocklandlake, N. Y., pozidal veliko slovaško šolo in cerkev v Clifton, New Jersey; bil v onih dneh poleg Fathra Kazimirja Zakrajška najbolj delavni goreči misijonar med slovenskimi in slovaškimi rojaki in se je tudi na časnikarskem polju udejstvoval. Izdajal je celo poseben prekmurski list v Betlehemu, ki ga radi prevelikih stroškov ni dolgo izhajal. V vseh dolgih letih njegovega misijonarjenja po Ameriki je kazal neomajno vztrajnost, delavnost in žilavo trudnost. Danes župnikuje med nami pri sv. Štefanu kot naslednik svojega duhovniškega tovariša Rev. Kazimirja Zakrajška. V prvih letih svojega duhovništva je bil vnet aviator slovenske ljudske stranke po vsej Savinjski dolini in se ga še danes rojaki iz onih krajev spominjajo kot vnetega voditelja kmetiških

vrst in gorečega zagovornika ljudskih pravic. Imel je premnogo prijateljev in somišljenikov pri svojem političnem delovanju na Štajerskem, pa tudi mnogo sovražnikov, ker je bil vedno odkrit in je s peresom in jezikom neusmiljeno bical liberalno učiteljstvo one dobe. Bil je v Savinjski dolini desna roka Dr. Antona Korošca. V Nazaretu, kjer je 11 dolga leta nastavljen, je ves čas upravljal posle učitelja in vzgojitelja. Samo brez druge pomoči je vodil ondi slovensko šolo. V Ameriko je prišel pred enainvajsetimi leti. V mašnika posvečen je bil 21. decembra 1900.

\* \* \*

Izšel je drugi del prelepih dr. Potočnikovih premišljevanj "Dobri pastir", ki jih seveda vsem naročnikom prav toplo priporočamo. Druge knjige pridejo na vrsto prihodnjich.

\* \* \*

KOD SEM HODIL PO MISIJONIH?

P. Odilo, O. F. M.

Sredi septembra lanskega leta sem zapustil lemontski raj ter jo ubral proti zapadu. Najprej sem se ustavil v WILLARD, WIS., kjer smo imeli 40 urno pobožnost. Kakor v starem kraju sem se počutil med našimi dobrimi farmarji, katerih duše pase Rev. Novak. Zlasti se mi je dopadlo priprosto in mično ljudsko cerkveno petje, ki ga vodi znani Mr. Perušek. To sem doživel prvič v Ameriki, da bi kar na lepem začel peti v cerkvi moški, za njim bi pa potegnili staro in mlado. Seveda sem začel tudi jaz takoj "pristavljati". Kako veseli so bili dobri Willardčani, ko sem izvel svojo piščalko ter sem intoniral Angeljsko česčenje. Po pobožnosti sva postala z g. Novakom velika turista. Na willardski "Krim" sva plezala, ki se iz njega vidi celo kraljestvo Fathra Novaka, ki je bil tako ljubezniv, da me je s svojim avtomobilom odpeljal v Minnesoto. Obiskala sva g. dekana Šavs v Shakopee, bolnega g. Bajca v St. Paulu, Dr. Seliškarja, profesorja Grudna in Missia v Šentpavelskem semenišču. Tam sem se sestal tudi z dobrim Frankom Scheringerjem, bogoslovcem iz Calumet, Mich. — Nato mi je dala za en dan prijetno zavetje Father John Trobčeva streha pri SV. ŠTEFANU, MINN.

Father Trobec me je peljal v znano benediktinsko opatijo ST. JOHN. Mimgrede bi omenil, da zna g. Trobec s "šnoftobakom" zdraviti avtomobil — čisto nova iznajdba in nov patent. Izvrstno se je obneslo. Tudi sestre Johanci se je dobro zdelo!

V St. John smo obiskali najprej grobove naših slovenskih benediktincev na prelepem pokopališču. Štirje Slovenci počivajo na njem: opat Bernard Ločnikar umrl 1894, Rev. Jernej Rajgelj — umrl 1888, Rev. Severin Gros — umrl 1893 in Rev. Vincenc Schifferer — umrl 1929. V St. Johns kolegiju študira nečak Fathra Omana, ki smo ga tudi obis-

kali. Pri Sv. Štefanu bo čez par let nova masa. Naš "borst" ni kar tako!

Ljudi pri sestrar benediktinah sem bil v ST. JOSEPH, MINN. Govoril sem s staro sestro Pijo Kajgelj, ki govori kar tri jezike: slovensko, nemško in angleško. Ave Marijo jako rada bere. — Začetek slovenske ameriške zgodovine je iskati tam okoli sv. Stefana v borstu. Prvi slovenski naseljenci so se naselili tam okoli. Na lepem šentštefanskem pokopališču je nasel svoj počitek tudi svet Jakob Trobec.

Iz "borsta" me je peljala pot na GILBERT, MINN. k Rt. Rev. Msgr. Bilbanu, ki ga pozna vsak minnesotski Slovencec. Saj je bil Msgr. Bilban skozi dolga leta edini slovenski duhovnik, ki je skrbel za naše ljudi na "Iron Range". Pozidal je celo vrsto cerkva. Njegov najljepši spomenik je veličastna cerkev sv. Družine na Eveleth, Minn. — Na Gilbertu je mnogo Slovencev, ki so med sv. misijonom pokazali, da so katoliški Slovenci. Cerkev je bila vedno polna. In prepevali smo, da se je vse treslo. V spovednici mi je prav pridno pomagal Rev. Matija Stukel, ki je v pokoju v Virginia, Minn. Po sv. misijonu me je Mr. Frank Ulčar peljal na agitacijo za Ave Marijo. Dobro sva opravila, samo premalo časa je bilo. Ljudstvo je začelo spoznavati, kam nas vodi in kam nas je pripeljalo gnusno brezversko časopisje. Obrnimo mu vendar enkrat hrbet.

Iz Gilberta smo se peljali s Fathrom Štukeljnom preko Sv. Stefana, Minn. zopet v St. Paul, Minn. Naša šoferka je bila Ančka, nečakinja Rev. Štukelj-a, ki jo moram pohvaliti, da jo avtomobil dobro uboga, četudi se splošno zabavlja zoper šoferje, ki ne nosijo hlač.

V St. Paulu sem zajahal železnega konja, ki me je ponesel v KANSAS CITY, KANS., kjer sem imel pri Rev. Peršetu 40-urno pobožnost. V Kansas City je skoro moj drugi dom. Saj je pa tudi res prijetno tamkaj: nova cerkev kakor katedrala, lepa udobna hiša. Naše dobre Slovence v Kansas City moram staviti vsem naselbinam za vzgled požrtvovalnosti in vzajemnosti. Komaj sto družin jih je, pa imajo svojo krasno cerkev, župnišče, šolo, hišo za sestre in še drugo. Resnično: Sloga jači! Slovenci v Kansas City vedo, zakaj so si pozidali tako lepo in prostorno cerkev. Zato da jo vsako nedeljo napolnijo. Vedno sem vesel, kadar sem povabljen na kako pobožnost v Kansas City, ker vlada v fari pristni katoliški duh.

Iz Kansas City me je peljala pot v FRONTENAC, KANSAS. Tukaj nimajo slovenskega duhovnika. Obširno župnijo in okoliške misijone vodijo nemški kapucini, ki so pa vsi rojeni že v Ameriki. Ker imajo tesno stanovanje, sem jaz šel na "bord" k Mr. Krušič-u. Cel čas sva si bila dobra prijatelja. V Frontenac in v okolici je mogoče nad 200 slovenskih družin. Razumljivo je, da so nekatere te družine versko zelo zapuščene

Zdaj imam dogovor, da jih bom obiskal vsako leto. Drugo leto, ako Bog da bom imel en misijon v Frontenac, drugega pa v Arma, Kansas. Tako bo vsem lepo ustrezno. Z veseljem in s hvaležnostjo se spominjam večkrat družin: Zorc, Terlep, Markovič, Krušič, Dobravc, Cukjati.

Ko sem končal v Frontenac, sem se oglasil za nekaj ur zopet v Kansas City, kjer bi me bila skoraj našla smrt. Zvečer okoli 8. ure me je g. Perše peljal na kolodvor, da se popeljem proti Tihemu oceanu. Peljeva se po mostu, ki veže Kansas in Missouri državi — seveda sva vozila popolnoma pravilno na desni strani in tudi ne prehitro. Kar nama prihiti nasproti težki tovorni avto ter jo zavije, ker je šofer najbrž izgubil kontrolo, naravnost v najin avtomobil. Sam Bog naju je varoval, da nisva bila pri priči mrtva. Sprednji del avtomobila je bil čisto razbit, naju pa je samo zelo pretreslo. Jaz sem odnesel samo majhno rano na desni nogi. Bogu hvala in Mariji Pomagaj, ki sta naju rešila nagle smrti!



Družina našega zastopnika Mr. Zorca, Frontenac, Kans. — ob priliki sv. misijona 1930.

Vkljub nesreči sem se še isti večer odpeljal proti zapadu. Spotoma sem se oglasil drugi dan popoldne v Denver, Colo. pri Rev. Judniču. Denverska slovenska naselbina se ponaša z lepo cerkvijo in novo šolo.

Od Denver-ja do Portland, Oregon nisem imel nobene postaje. V Portlandu ni dosti Slovencev — Hrvatov je dosti — pač pa jih je kakih 40 družin v OREGON CITY, ORE., kakih 15 milj od Portlanda. Pred kakimi 20. leti je bil v tej naselbini zadnji slovenski duhovnik, Rev. Ciril Zupan. Pa seveda, je samo par ljudi, ki se tega spominjajo, ker so zdaj skoro čisto drugi ljudje tukaj. V Oregon City je župnik Rt. Rev. A. Hillebrand, nemškega rodu, pa ima Slovence zelo rad. Mene so takoj vzeli v oskrbo družini Plantan in Polajnar. Bil sem pri njih kakor doma. Najprej sem obiskal vse družine ter jih povabil na misijon. Na Vseh svetnikov zjutraj smo začeli. Ko začnem

brati evangelij o osmerih blagih, so si začeli ljudje solze brišati. Mnogi so namreč zadnjič slišali slovenski evangelij v starem kraju pred dolgimi leti. Ko smo se po pridigi tudi malo po slovensko zapeli, ljudje niso mogli verjeti, da je resnica, kar se godi. Res, naši Slovenci po onih naselbinah, kjer imajo slovenskega duhovnika, ne vedo, kaj imajo. Posebno oni ljudje so vse obsodbe vredni, ki rujejo proti svojemu duhovniku in ga zaničujejo. — S hvaležnostjo se moram ob tej priliki spomniti podružnice Slovenske Zenske Zveze v Oregon City, ki je poravnala precejšen del svojih potnih stroškov. Zene so mi izročile kuverto s 45 dolarji. Najlepša hvala!

Po misijonu v Oregon City smo se napravili z Mr. Polajnarjem, njegovim sinom Albertom in Tonetom Herbantom k Tihemu morju, ki je oddaljeno od Oregon City okoli 100 milj. Lep dan smo imeli.

(Dalje prihodnjič.)

#### SAMO VESELE NOVICE IZ JOHNSTOWNA, PA.

Slovincem v Johnstownu bodo ostali v trajnem spominu trije dnevi: 6., 7. in 8. december. Ne samo stari, ampak tudi mladi se jih bodo z veseljem spominjali: še leta in leta. Kaj je bilo tako pomembnega in veselega? Naštejem po vrsti te vesele novice, da jih boste še drugi veselili in ne samo v Johnstownu.

Prva je: TRIDNEVNICA, namenjena najprej dekletom župnije sv. Male Terezike. Vodil jo je povsod med Slovenci znani naš misijonar p. Odilo. Iz daljne države Washington je prihitel zjutraj na sv. Miklavža dan. Tako daleč na zapadu je misijonaril in vendar je držal besedo ter dospel k nam pravočasno.

Seveda niso prišle k duhovnim vajam samo dekleta, ampak tudi otročiči in odrasli. Dekleta so se že meseca maja priglasila za Marijino družbo, ko je vodil tu sv. misijon preč. p. komisar Bernard Ambrožič. Treba je bilo poskrbeti za kanonično ustanovitev M. dr. v naši mladi župniji. To je vzelo precej časa. Med tem so imela dekleta priliko vsak mesec kaj slišati o Marijini družbi kot pripravo.

Dalje je bila tudi naša selitev vzrok da smo odložili slovesen sprejem na praznik Brezmadežnega Spočetja. Po določi cerkvene oblasti smo se Slovenci iz prejšnje protestantske cerkve na Main Street v Johnstownu preselili v hrvatsko župnijsko cerkev v Cambria City. Tu smo pričeli s službo božjo v nedeljo 12. okt., na Kolumbov dan. Od tedaj imamo Slovenci prvo službo b. ob 7., drugo pa ob 9:15. Bratje Hrvatje imajo svoje duhovno opravilo ob 8. in ob 10:30 kot poprej. Tako ostanemo skupaj, dokler ne sezidajo Hrvatje svoje nove cerkve v Morrellville, kjer imajo že pred leti kupljen prostor v ta namen.

Že prvi dan tridnevne je bila zadosti velika udeležba vernikov. K vsakemu nadaljnjemu govoru je prišlo več ljudi in

pri sklepu je bila cerkev s korom natlačeno polna. To so dosegli v srce segajoči govori misijonarja, posebno še dogodki in skušnje, ki jih je doživel p. misijonar doma in v Ameriki ter petje, k. je p. misijonar kar sproti poučuje male in odrasle, da vsi navdušeno zapojejo. Tu jih je zelo pohvalil, tako živahno so vsi peli in naročil je, da pojo v prihodnje vsako nedeljo po drugi službi b. vsi v cerkvi.

Lepo število naših deklet je bilo ob sklepu tridnevne sprejetih v Marijino družbo na prav slovesen način. Naj bi pač bile, kar so obljubile, vsikdar v čast in veselje svoji nebeški Materi. Njih zgled in vnema, pa naj privede še ostala dekleta v krog Marijinih hčera.

Druga vesela novica, ki zasluži, da se objavi, je ustanovitev pevskega in dramskega društva "Baraga". V nedeljo 7. dec. je bil ustanovni shod pri obilni udeležbi. Vsi so z veseljem pritrdili predlogu, da se v spomin stoletnici prihoda največjega in svetniškega Slovence indijanskega misijonarja in škofa Fr. Barage po njem imenuje to novoustanovljeno prekoristno slovensko društvo. Soglasno je bil izvoljen naslednji odbor:

Predsednik, John Brezovec; podpredsednica, Mrs. Kuvovica; tajnik, Jožef Nemanč; blagajničarka, Miss Marg. Tomec; dva nadzornika: Miss Ter. Golob in Frank Intihar; pevovodja, John Potokar.

Nekateri so pristopili kot podporni člani in teh je 16 rojakov in rojakinj. Aktivnih članov pevskega zbora je zdaj 16. Za Slovence v Johnstownu je bil 7.

dec. v resnici zgodovinski dan. Pod varstvom tako velikega našega rojaka in prijatelja božjega naj širi pevsko društvo "Baraga" čast božjo v cerkvi pri narodnih prireditvah pa čast in ponos slovenskega imena. Dramatično društvo naj dela za probudo in ohranitev slovenske besede in prave izobrazbe med našimi rojaki.

Tretja vesela novica. V nedeljo 7. dec. od 5. do 6. zvečer smo imeli v Johnstownu prvo slovensko Radio uro. Z njo nas je razveselilo pevsko dr. Bled, ki ga že vodi naš cerkveni pevovodja Mr. John Potokar. Nastopili so pri zboru in s samospevi člani, ki pripadajo našemu cerkvenemu zboru. Z zanimanjem in užitkom smo poslušali milo slovensko pesem v tujini.

Četrta vesela novica, ki naj se objavi, pa je izvirna igra "Podgrajski lovec". Priredila se bo v nedeljo popoldne ob 3., po božiču dne 28. dec. Našle so se jako dobre moči za to prireditev in iz navdušene priprave je pričakovati najboljšega uspeha. Poleg te igre bodo tudi naši mali prvokrat nastopili na odru, za kar jih pripravljajo častite hrvatske sestre. Tudi o vsem tem bo svoječasnoro poročal

\* \* \*

IZ FOREST CITY. — Dne 15. novembra sva z možem praznovala svojo zlato poroko. Zraven sinov in hčera so bili pri tej slovesnosti navzoči razni znanci in prijatelji. Zahvaliti se morava zlati preč. g. župniku Jevniku, ki so nam šli tako dobrohotno na roko. Hvaležna morava biti nadalje tudi Mr. in Mrs. M.

Muhiču; v njunih prostorih se je vršil banket. Prav lepo se zahvaljujemo vsem dobrim ženskam, ki so se veliko trudile s kuhanjem in postrežbo. Posebe se zahvaljujemo vsem dragim gostom in tistim, ki so nama poslali čestitke. Spomnila se naju je z darom in voščili gl. predsednica S. Ž. Z. Mrs. M. Prislant in drugi. Lepa hvala pevskega zboru "Zvon" za petje in za velikodušni dar 20 dolarjev! Vsem in vsakemu posebe: Bog plačaj! — Zraven tega moram poslati še eno zahvalo. Lanskopolje je bil moj mož na smrt bolan, vendar je ozdravel po prošnji Marije Pomocnice in sv. Terezije. Za uslišano prošnjo sem iz srca hvaležna ter pošiljam \$2.00 v podporo listu. — Jožefa Bučinel.

\* \* \*

FLUSHING, OHIO. — Naznanim Vam, da me je zadela velika nesreča. Dne 9. dec. mi je umrl prelubi soprož John Zeitz. Priporočam ga v toplo molitev vsem znancem in prijateljem po Ameriki. Bog mu daj večni mir in pokoj!

\* \* \*

TISKARSKI ŠKRAT V KOLEDARJU. — Pri zgodovinskem besedilu Monsignorja Rezeka manjka v koledarju zadnja vrstica na str. 28, ki se glasi: . . . one of your own predecessors. Outside of possibly one instance no. . . Na str. 30. mora biti namesto Yes — Yea.

Ker P. Odilo sam opisuje svojo pot po zapadu, so drugi tozadevni dopisi le potrdili njegove doživljaje. Uredništvo jih bo ohranilo v prijetnem spominu.

Uredništvo in upravništvo A. M. se zahvalujeta za božična in novoletna voščila.

## *Popravljen zgodovinski besedilo Monsignorja Rezeka.*

(V koledarju se nam je vrnilo par neljubih napak)

To His Lordship,

The Rt. Rev. Paul J. Nussbaum, D.D.,

Bishop of Sault Ste. Marie and Marquette.

Your Lordship:—

Truly, this morning, when you lift your eyes and look about your Cathedral, you behold the strangest sight. Men and women have come far to grace this occasion.—Omnes isti congregati sunt, venerunt tibi. Impelled by one motive, they have travelled a long distance to greet you and to place into your hand the process of beatification of one of your own predecessors. Outside of possibly one instance no American bishop has ever been so singularly honored. Last year when the American Slovenes assembled in Lemont, Ill., they passed the following resolution:

"The Slovenian Catholics of the United States Assembled in their first general council, mindful of the hundredth anniversary of the arrival in America of their compatriot, missionary and bishop, Frederic Baraga, who died in odor of sanctity, most heartily desire that action be taken for his beatification as soon as possible. Therefore this council most re-

spectrully requests His Lordship, the Bishop of Marquette, to make the proper steps for this realization."

Today, Your Lordship, the sons and daughters of that sturdy Catholic race from which saintly Baraga came, have pilgrimmed to your Episcopal City, to the grave where rests the mortal body of Bishop Baraga. Down in the crypt, beneath the very altar on which you have just offered the Holy Sacrifice in his commemoration, reposes, among his fellow bishops and successors, the first bishop of this Diocese. So pre-eminent were his virtues that a century of time was not able to obliterate his name from the memory of man. Yea, since his death, 62 years ago, each succeeding generation has held him in pious veneration as a saint of God.

That he is that, we doubt not. But what we have come here for is to ask the Divine Lord to manifest His pleasure and raise His servant Frederic to the altars for His own glory and the glory of His Church. And to you, Bishop Baraga's fourth successor in this See, we entrust our guidance until we see our hearts' desires realized.

## VSEBINA JANUARSKE ŠTEVILKE:

|                                                      |          |
|------------------------------------------------------|----------|
| Za novo leto (P. Odilo) .....                        | str. 1-2 |
| Novo leto v predmestju (pesem — P. Aleksander) ..... | str. 2   |

### Baragova pisma.

|                                                                           |           |
|---------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Kako se je godilo Baragi prve dni po prihodu v Ameriko (P. Bernard) ..... | str. 3-4  |
| Mati milosti (pesem — P. Aleksander) .....                                | str. 4    |
| Naši dolgovi (P. Aleksander) .....                                        | str. 6    |
| Legenda (Ritter - Megla) .....                                            | str. 6-7  |
| Znamenja, znamenja, znamenja! (P. A. Urnkar) .....                        | str. 7    |
| Minnetonka (povest — P. Bernard) .....                                    | str. 8-11 |
| Prvega v letu opolnoči (pesem — P. Aleksander) .....                      | str. 11   |

### Sestram v Gospodovi službi:

|                                                    |            |
|----------------------------------------------------|------------|
| Z grička Asizij, .....                             | str. 12    |
| Uporaba mesečnih listkov (Uršulinka) .....         | str. 12-13 |
| Tine in Cila (idila — Marin Miha) .....            | str. 13-15 |
| Novoletna beseda gospodinji! (Gospod kaplan) ..... | str. 16-17 |
| Glasovi od Marije Pomagaj (P. Hugo) .....          | str. 18-19 |
| Zahvale, darovi in drugo .....                     | str. 19-20 |
| Angleška knjiga o Sloveniji (p. Kazimir) .....     | str. 20    |

### Naši mladini:

|                                                                  |            |
|------------------------------------------------------------------|------------|
| The Laity in the Liturgical Movement (Frank M. Scheringer) ..... | p. 21      |
| The real West (The Duches) .....                                 | p. 24      |
| Legends of St. Francis (Ks. Meško — Albina Wahčič) .....         | p. 24-25   |
| Pisma .....                                                      | p. 25-27   |
| In the realm of books .....                                      | p. 27      |
| Doma in po svetu .....                                           | str. 28-31 |

## "BEAUTIFUL MOUNTAINS"

Dear Editor,

I am sure you are interested in the homeland of your fathers. It is indeed a beautiful country with most beautiful mountains!

I am not a Slovene, because I have come from Scotland to teach English at the University of Ljubljana, where I learned to love the town, the people, and the country, till I felt that I could not keep this love to myself alone, but would like to send it abroad and share it with everybody.

So I began to write about life out here, and found that people took pleasure in reading about it. For some years I have been collecting those which I think the best among my Slovene sketches and gathering them into a small book.

This year I also at last found a Slovene artist, Mr. Edo Držaj, who fully entered into my thought and has furnished my text with pictures which will make the book attractive even to one who has never seen the country.

I am sure the book will appeal especially to Americans of Slovenian origin and their American friends. The book is being published by the Mercury Press, London, England. It will be out early in December, and arrangements will be made for it to be on sale in the States. The price will be \$1.00. The title is: BEAUTIFUL MOUNTAINS.

Yours very truly,

F. S. Copeland.

# Slovenska Ženska Zveza

Ustanovljena 19. dec. 1926. Inkorporirana 14. dec. 1927.

## Glavni izvrševalni odbor:

**Predsednica:** MRS. MARIE PRISLAND,  
1034 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.

**Tajnica:** MRS. JULIA GOTTLIEB,  
1845 West 22nd Street, Chicago, Ill.

**Blagajničarka:** MRS. ANNA MOTZ,  
9630 Ave. L., So. Chicago, Ill.

Slovenska Ženska Zveza je edina slovenska ženska organizacija v Ameriki. Pod njeno okrilje bi morala spadati vsaka zavedna katoliška Slovenka v Ameriki. Članarina je samo 25c mesečno.

Naselbine, ki še nimate podružnice Slovenske Ženske Zveze, ustanovite jo. Za pojasnila pišite glavni tajnici.

Organizacija izdaja svoje lastno glasilo

## "ZARJA",

ki je prvi in edini slovenski ženski list v Ameriki. Izhaja v obliki Magazina in prinaša le to, kar je v korist in izobrazbo žen in deklet. Naročnina za članice je že uračunjena pri članarini, za nečlanice pa stane \$2.00 letno. Ako še nimate tega lista v Vaši hiši, pošljite naročnino še danes na naslov:

"ZARJA", 1845 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

## JAVNE ZAHVALE



Moram Vam priznati, da je Vaša Alpen Tinktura v resnici najbolj uspešna. Odkar ji rabim, so mi prenehali lasje izpadati. Sedaj mi rastejo zopet lepi in gosti.—S. Markotich, 129 Lingar Rd., Sidney, N. S., Can.

Vašo Bruslin Tinkturo zoper sive lase sem rabila z najboljšim uspehom, za kar vam ostanem vedno hvaležna.—Frances Polish, Chicago, Ill.

Od Vaše Bruslin Tinkture zoper sive lase so mi postali lasje popolnoma taki, kakor sem jih imel v mladosti. Zato Vam ostajam hvaležen.—Simon Zubar, P. O. Box 310, Kirkland Lake, Ont., Canada.

Moram pripoznati, da je Vaš Fluid zoper revmatizem v resnici najboljši na svetu. Moj prijatelj je ležal tri mesece v postelji. Ko je pa rabil Vaš Fluid, je v osmih dneh popolnoma ozdravel. Blagovolite tudi meni poslati eno steklenico Vašega hvalevrednega Fluida. Najlepše se Vam že vnaprej zahvaljujem.—Joseph Jenich, 283 Droiuillard Rd., Ford City, Ont., Canada.

Pripoznavam, da je Vaša Elsa žauha zoper rane in srbečo kožo najboljšo zdravilo. Ostajam Vam vedno hvaležen.—D. Brankovan, P. O. Box 48, Ambler, Pa.

Že več let je minulo, odkar sem rabil Vaše zdravilo zoper kurje oči in bradavice, katere sem v par dneh popolnoma odpravil, za kar sem Vam prav hvaležen. Blagovolite mi poslati cenik, da naročim še druga zdravila.—John Grabjan, 3307 St., St. Louis, Mo.

Imam na tisoče zahvalnih pisem tudi od drugih zdravil. Vsakemu dam \$5.00, ki bi rabil moja zdravila brez uspeha.

Pišite takoj po cenik. Pošljem Vam ga zastonj.

JAKOB WAHCIC, 1436 E. 95th ST., CLEVELAND, O.